

"LIETUVA", SAVAITINIS LAIKRASČIUS
IŠVEIŠIA KAS PENTYČIA, CHICAGO, ILL.
Prenumerata metams:
Sov. Valstijose, Kanadoje ir Meksikoje \$2.00
Kitose vietose \$3.00
Prenumerata apmokama iš vieno. Prenumeratą metams
siekiantis nuo dienos užrašyti, ne nuo savaitės.
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED ST. CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
PUBLISHED EVERY FRIDAY AT CHICAGO, ILL.
Yearly subscription rate:
In the United States, Canada and Mexico \$2.00
To Foreign Countries \$3.00
Advertising rates on application. Address
all communications to publisher:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED ST. CHICAGO, ILL.

Nr. 31 CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, 31 d. LIEPOS, (July), 1908 m.
Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.
Metas XVII

POLITISKOS ŽINIOS.

MASKOLIJA.

Vidurinė paskola, apgarsinta Maskolijos viduriuose, ne pasisekė. Paskaitas laikas užsirašyti jau pasibaigė, bet nėra pakaktinai užsirašančių, todėl laiką paigino, bet ir toliau mažai atsiranda užsirašančių. Taigi, rodosi, kad randu nepasiseks namieje gauti pasiskolinti tuos 200 milijonų rub. kurių jis uždengimui nepritekliaus reikalauja. Reiks vėl melsti užrubežiu. Bet nežinia, ar užrubežiuose galės reikalingus pinigų gauti. Mat Maskolijos pinigųuociai naudojami iš rando jų reikalų paramos, bet pats, neužsitikėdami per daug randui, jam pinigų ne nori duoti; savo pinigų revoliucijos laike jie perkėlė iš Maskolijos bankų į užrubežius; tą padarė net bankai, nes ir jiems pavojinga buvo pinigų namieje laikyti, jie bijojo ne tik revoliucionierių, bet ir rando, kad jis neužsimanytų iš bankų priverstinai pinigų paimti. Einačių su randu tikrųjų maskolijų laikraščiai ne kartą davinėjo randui rodas priverstinai nuo turinčių pinigų juos atimti rando reikalams, o jų vėto išduoti assignaciją, kaip tai padarė pralošęs karą su prancūzais 1866 metuose, kada reikėjo užmokėti prancūzams 700 milijonų rublių karo lėšų. Randas vienok ne darys žengti ant tikrųjų maskolijų nurodomo kelio, nes tasys jo kreditas užrubežiuose visai būtų nupuoles, jis ne ant didžiausių palukėnų ne būtų niekur gavęs pinigų, visi popieriniai pinigai būtų nupuole dar labiau, negu buvo laike karo su Turkija, nes uždengimui vertės popierinių pinigų randas neturi tiek aukso, kiek reikia. Prancūzų suteiktą aukšą mat sudėdė karas su Japonija, aukso dabar Maskolijoje nėra tiek, kiek reikia.

Jeigu dabar ir paiginus užsirašymą ant paskolos laiką ne pasiseks gauti tiek pinigų, kiek jų randui reikia; jeigu užrubežiuose teigti, nieks nenorės skolinti, tai dar nežinia, ko caro randas griešis. Jam lieka — arba griebti priverstinai pas žmones esančius pinigų, parduoti svetimą kraštą, kurį kolk maskolijųjų valdybų smotą, arba parsamdyti svetimiems kapitalistams jų išnaudojimą rando rankose esančius turtus. Turtai tie istikro nemaži, vertė vieny girti apskaitoma milijardais: yra dar kasyklos, dvarai ir kitoki nujudinamieji turtai. Užstacia tuos turtus svetimiems kapitalistams, randas gali gauti tiek pinigų, kiek jam dabar reikia. Bet ar jis išdrys tą padaryti? Maskolijos gyventojai taip nekencia svetimų kapitalistų kaip ir chiniečiai Chinuose. Jų išsiviepatavimas gausetokią revoliuciją Maskolijoje sukelti, kad jos jau ne su kariūnėmis negalima but suvaldyti. Tas duoti progą svetimos viešpatystės į paskolą įkūsioms dabar savo užkės pinigų kištiesi į vidurinius prietikius Maskolijoje. To randas ir bijosi. Kol yra nors mažiausia viltis gauti pinigų užrubežiuose, turbūt Maskolijos randas ne dries viešpatystės turtus atiduoti užrubežių kapitalistų išnaudojimui.

Maskolijokai duma, po sunkiam darbui, po smarkių besikolijimų, pasisėti likosi paleista vasaros mėnesiams. Susirinkę ji vėl rudenyj. Žmonių labai ji nieko nepadarė. Rods užgryvė viską, ko randas nuo jos reikalavo, bet isto randui ne didelė nauda, nes ne duma ne gali parupinti tiek pinigų, kiek jų randui reikia. Mažinti išlaidas randas neisidrys, nes tasys reikty visą valdymo budą perkeisti, sumazinti skaitlių biurokratų, valdžion pakviesti kitus žmones. Caro gi sostas remiasi juk vien ant kariūnų karabinų ir biurokratų savajios. Kas yra naudinga žmonėms, tas yra priešingu biurokratams. Sutaiginti to negalima. Nors Maskolija neturinga, bet rando išlaidos šiem metams išskaitytos kur kas didesnės negu turtingiausių ant svieto kraštų — Anglijos, Amerikos arba Prancūzijos.

27 d. liepos, lydimas prancūziškų kariškų laivų, atkako Revelio. Prancūzijos prezidentas Fallieres. Atkako jis ant kariško laivo

„Verite“, lydimas kariškų laivų

„Dnpatat Thuars“ ir „Cassini“, 3 val. po pietų įplaukė į Revelio uostą. Sustojus prezidento laivams, muzika ant caro laivo „Standard“ ir carienės „Siaures Zvaigždė“ griežė revoliucionierišką prancūzų hymną „Marseillaise“, aors jis Maskolijoje uždraustas. Mat jeigu yra reikalas, tai caras nesibijo ne revoliucionieriško hymno, jis uždraustas dainuoti tik Maskolijos žmonėms. Čia gi reikia gerintiesi, laizytiesi Prancūzijos prezidentui, nes karštas jo priėmimas gali šiek tiek atšildyti atšalusias prancūzų širdis. Prancūzų gi svarbiausia caro viltis, nes tik prancūzai dar gali suteikti caro randui tiek pinigų, kiek jis palaikymui savęs reikalauja.

Vakare prezidentas buvo ant pietų pas carą ant laivo „Standard“. Gerdamas vyną, caras sveikino prezidentą ir išreikšė viltis, jog prancūzų ir maskolijų tautos dar drutesnius užmegs ryšius palaikymu pasaulio sandaros.

TURKIJA.

Vienaitinis, apart Maskolijos, dar despotiskai rėdomas Europoj kraštas iki šiol buvo Turkija. Rados ir Turkijoje, jos sudrutinimui dar prieš paskutinį karą su Maskolija likosi apgarsinta, bet ją panaikino paskui išiveržę maskoliai. Pasiūgus karui, Turkija nužudė didelius žemes plotus, įpuolė į skolas, urėdinkams ir kariūnėnė nebuvo iš ko ne algy išmokėti. Užimė viešpatystę netvarka, kuri suteikė Europos viešpatystės progą kištiesi į vidurinius krašto reikalus. Tokie sanlygose konstitucija likosi užmiršta, nors istikro tik ji galėjo Turkiją sudrutinti, vien ji draskomą sukilimų viešpatystę galėjo ant ločny kolyj pastatyti. Bet ne laike karo su Maskolija, ne po karni nebuvo kam apie jos įvedimą pasirupinti. Jos apdirbėjas, Midhat pašą nužudė sultano užsitikėjimą, jis likosi iš tėvynės išvytas ir kaip išguitis, pasimirė Arabijos tūrose. Sultanas užmiršo apie savo pažadėjimą duotą žmonėms.

Byvo vienok ir Turkijoje žmonės, kurie suprato, kad vienatinis budas sudrutinti kraštą susidedantis iš visokių tautų — yra duoti visiems lygias tiesas, duoti progą patiems valdytiesi, taigi įvesti Turkijoje konstitucionališką rėdą. Reikalavo to teip valdinamieje jaunieleje turkai, kurie sutvėrė savo partiją. Vadovais tos partijos buvo vakarinę Europoj, daugiausiai Prancūzųj moksilus ėję turkai.

Kaip Maskolijoje laisvės reikalavėjantis kimo į kalėjimus, teip dar ir Turkijoje. Todėl jaunurkams atėjo centras perkelti į užrubežius. Bet jie, ir sveturi budami, sėjo laisvės sėklą. Tą lengvųjų jiems viešpataujanti Turkijoje netvarka, besikišimai svetimų viešpatystę į vidurinius Turkijos reikalus, kas tik erzino gyventojus, nes svetimiems visai nerupėjo sudrutinti Turkiją.

Jaunurkai paskui sukrėvė sau lizdą sukilimų draskomoj Macedonijoje ir iš čia varė agitaciją. Sultano valdžios gaudė juos, vadovus kišo į kalėjimus, bet sukilusiam krašte ne lengva buvo visus išgaudyti. Iš Macedonijos ju agitatoriai važinėjo į Albaniją, agitavo kariūnėnė. Agitaciją lengvino tas, kad sultanas kartais per istčius metus ne kariūnėms, o officerams algy negalėjo išmokėti. Apėmus tik revoliucijos dvasią čielus kariūnėnės regimentus, jaunurkai atvirai pastatė savo reikalavimus. Sultanas liepė suarežuoti pasirašiusius po reikalavimais officerus, bet už juos užstojo. Čielus kariūnėnės korpusai. Sultanas dar priešinosi, bet kada ir albaniečiai, ant kurių remiasi sultano sostas, teigė pareikalavo laisvės ir konstitucionališkos rėdos, sultanas nusilenkė. Jis prašallno klaidinusių jį ministerius, jų vietą pakvietė kitus, kurie apdirbo konstitucijos pamatus, suteikiantis žmonėms jau daug platesnį

veikimo lauką negu buvo pirmutinė

Midhato pašos apgarsinta. Sulyg naujos konstitucijos, sultanas pripažysta visiems gyventojams, be skirtumo kilmės ir tikėjimo, lygias teises. Nieks be teismo negali but baudziamas; pripažysta laisvę tikėjimo ir spaudos, nepaliečiamybę turtų ir namų, panaikinimą kankinimų išgavimui prisipazinimo.

Neužligio bus Turkijoje rinkimai parlamento atstovų. Rinksi vieną atstovą nuo 50000 gyventojų.

Galima dabar tikėti, kad įvedimas konstitucionališkos rėdos padarys galą ir sukilimams Macedonijoje, atins progą svetimos viešpatystės kištiesi į vidurinius Turkijos reikalus. Konstitucijai galėtų priešintis vien Maskolija, bet ji dabar pati per daug darbo turi namieje.

AUSTRIJA.

Čekijos sostinėje susirinko slavų kongresas. Kalbėtojai išreikšė nekenkimą vokiečiams, kadangi istikro vokiečiai yra pavojingiausi slavų priešai. Atsilankymas Čekijos sostinėje daugiausiai, dar labiau pakėlė tarp čekų nekenkimą vokiečių. Laikę pasventinimo Pragoj čekiškų tautiškų namų, susirinko pulkas vokiečių prisizūrti ceremonijoms. Gal but, kad vokiečiai ka ten išsitarė, bet sunku tikėti, kad jie būtų tyčia erzinę čėkus, nes vokiečių buvo mažai. Gana, kad čėkai puolė ant vokiečių su peiliais. Keturi vokiečiai likosi labai sunkiai sužeisti. Vokiečiai dabar šaukia savuosius atkerstyti čėkams. Istikro Čekijoje vokiečiai negali ne viena puse gautės drauge su čėkais vaikščioti, nes susitikimas retai apsieina be muštynių.

PRANCUZIJA.

Atėję iš prancūziškos valdybos Cochinchinos, pietinėj Azijoje, telegramai, paduoda, jog toje valdyboj vėl sukilo čiabuvių gyventojai prieš prancūzų valdžią. Prancūziškasis garnizonas mieste Ninh-pou pareikalavo pastiprinimo ir tai umu laiku, nes prancūzus apgulė laiko 2000 ginkluotų čiabuvių. Teisybė, čiabuvių turį prastus ginklus, bet kad prancūzai baigia amuniciją ir jų yra daug mažiau, tai jų padėjimas gana pavojingas.

Prancūzijoje, mieste Vigneux streikuojanti darbininkai pakėlė smarkias riaušes. Jie išgrovė tiltą ir norėjo dirbtuvę uždegti. Policija pasikvietė kariūnus pagelbon, kurie išvaikė darbininkus. Bet ramumo čia visgi nėra.

IŠ LIETUVOS.

IŠ VILNIAUS.

Žmonių švietimo ministerija išaiškino, kad suaugęs žmogus gali įskaitytis tik toks, kurs mažiaušiai turi septyniolika metų. Todėl vidutinių mokyklų mokiniams neturintiems dar septyniolikos metų, mokyklų vyriausybė turi tiesą užginti lankyti kursus, suaugusiems žmonėms įsteigus, lygiai kaip užgina viešų susirinkimų lankytį.

Vilniuje berželio 16 d., apie 10 val. vakarą, pabėgo du arestantai: Juozas Skibinskis ir Povilas Terpigorev. Jie dirbo su kitais prie Kalvarijos plianto ir prietemio metu pabėgo.

Kunigo Dulkės byla, kuri turėjo buti nagrinėjama berželio 23 d., atidėta tolesniam laikui.

Popiežius paskyrė vyskupą A. Vnukovskį Mohilevo archiepykskui ir visos Rusijos katalikų bažnyčios metropolitu, Peterburgo katalikų akademijos profesorį ir kanauniką J. Cieplaką — Mohilevo pavykskui; pralotą S. Denisevičią Klavdiopolo kapitulos vyskupą ir Plocko vyskupijos pralotą A. Novoveiskį — Plocko vyskupą.

Ministerij taryba nusprendė 1910 metų gale padaryti Rusijos gyventojų visuotiną surašą. Išleidos

tam tikslui apskaitomos į pusaštun-tu milijono.

Vilniaus mokslo apskričio valdyba patarė liudies mokyklų direktoriams uoliai saugoti, kad prieminių mokyklų steigimas neskaustų žemesniojo liudies švietimo, ir įsikurus privačioms mokykloms, kurių užlaikyme dalyvaus miesto arba visuomenės valdybos, liudies mokyklų direktoriai turi prižiūrėti, kad tos valdybos pildytų priedermes, kurias apsiėmė.

(Iš „V. 2.“)

VILNIAUS EV. REFORMATŲ SINO DO PRANEŠIMAS.

Vilniaus ev. reformatų sinodo posėdžiai pasibaigė 19 berželio. Buvo suvaziavę atstovai iš viso šiaurvakarinio krašto; sinodo uždavinys buvo peržiūrėti sinodo įgaliosios Kolegijos Vilniuje veikimą ir savo parapijų aprūpinimą. Iš 35 su viršumi tūkstančių rublių, kuriuos kasmet sinodas turi nuosimtyti nuo kapitalo, nuomų už placiūs mieste, namus ir žemę: šimet paskirta beturėdams 1501 rub. 45 kap.; jaunuomenės švietimui 5943 rub. 45 kap. Iš pinigų paskirtųjų jaunuomenės švietimui 31 lietuvis ir 5 lietuvis gauna 2380 rub. Visi kiti pinigai išleista užlaikymui Kolegijos valdininkų ir dvasiškių, bažnyčių ir triobų prie bažnyčių taisymsi arba paturėjimui.

Šimet sinodas ypač atkreipė aty-diją į besimokančių jaunuomenę. Moksleivius ir moksleives sinodas norėtų kuogausiau selpiti medžiagiskai. Daug kalbėta ir manyta apie tą, kaip čia sutvarkyti sinodo išleidimus, kad daugiau liktų jaunuomenės švietimui. Nutarta nuo ateinančių metų steigti kiekvienoje parapijoje vyrijas (kuratorijas) ir pačius parapijonus pritaukti prie užlaikymo dvasiškių ir abelnei prie aprūpinimo savo parapijos reikalų. Kur koka parapija apsiimtų, arba nors prisidėtų prie savo kunigo užlaikymo, tenai sinodas leistų patiems parapijonomis rinkti sau kuniga, ko išeili dar nebuvo. Bet tas dar galutinai nenuspręsta, atidėta iki kitų metų sinodo.

Vienas iš svarbiausių ir įymiausių šių metų sinodo nutarimų — atspauzdinti visokių senus aktus ir dokumentus iš turtingo sinodo archivo; tie spauzdiniai išeis kasmet atskiromis knygomis po vardu „Monumenta Reformatis polonice et Lithuanice“; toks leidimas labai yra svarbus, nes tuose aktuose (raštuose) išeili buvo paslėpta didelė Lietuvos istorijos dalis. Taip gi nutarta kitais metais iškilmingai švęsti 400 metų sukaktuves Jono Kalvino gimimo dienos.

(Iš „V. 2.“)

IŠ KAUNO.

Ant Žaliojo Kalno yra dviejų kliaus mokykla. Joje mokytojauja p. K. Lekeckas ir p. Seniauskytė. P. Lekeckas yra drauge ir taip vadinamos „seminarijėlės“ vedėjų. Skaitytas gal paklaus, kokia tat mokykla ta „seminarijėlė“. Rusijoje yra taip vadinamos parapijines mokyklos (skoli gramoti), kuriose mokytojauja arba dykajas, arba išėjęs pradinės mokyklos moks-lus asmuo. Idant ir pas mus įvykdinti panašias parapijines mokyklas, draugijos „Saulės“ valdyba sumanė surinkti suaugusias mergaites, kurios po sėdžius moko gavėnios laike vaik-us, sukviesti jas Kaunam, metus-kitus pamokyti skaitymo rašymo ir prie bažnyčios įsteigtose mokyklose jas apgyvendinti. Ar pasiseks „Saulės“ tas įvykdinti — parodys laikas. Tuo tarpa jau turime „seminarijėlę“, kurioje šimet mokėsi 14 mergaičių, — tik nežinau, ar jų nors viena pirm atvykino į Kauną mokė vaikus ir ar toliau kada nors mokys. Mat jos, išgirdusios, kad Kaune atsi-dengė prie „Saulės“ dviklasės mokyklos tam tikra mokykla, kurioje netik rašyti, skaityti ir skaitliuoti mokys, bet ir įvairių rankų darbų, sakysime: megsti, pinti ir karnų, balanų ir t. t. vi-

sokius mažmozius, siuti, virti ukininkauti... Žodžiu sakant — merginos, kurios praėjusiam rudenyje skubinosi į „seminarijėlę“, manė daug ko išmokti. Bet draugijos „Saulės“ valdyba, turbūt mažą tesiskaito su savo prizadėta; jina: pildo priežodį: „prizadėta — patiesyta, neistė-sėta — nergriešyta“.

Siomis dienomis išgirdau, kad „Saulės“ valdyba minėtiosios „seminarijėlės mokytoja p. Seniauskaitę perkelia iš Kauno į Kalvariją (Telšių pav.); o į jos vietą kviečia šimet baigusią „Saulės“ kursus p. Laikunaitę. Kas žin, ar gerai elgiasi „Saulė“, pakleisdama jau pritrusėjai ir kelis metus mokytojavusią p. Seniauskaitę dar niekad nemokytojavusia p. Laikunaitę. Nors Seniauskaitę neprasalinta tik perkelti į kitą vietą, bet visgi negeistinas ir toksai apsiereikšimas, nes mainymas mokytojų labai daug veldija mokyklai; mokytojas (ar mokytoja), juo ilgiau vienoje mokykloje dirba, juo daugiau naudos suteikia savo mokiniams, nes su jais arti susipažįsta, ir iš mokyklos pasidaro tikra šeimyna vienijanti ir risanti ne tik mokytoja su mokiniais, bet ir mokinius, kaip draugus. Tačiau draugijos „Saulės“ valdyba, eidama žingsnis į žingsnį drauge su reakcija ir bijodama nuo jos atsilikti, mažą tesirupina mokyklų gerove. Taip anomet be apelacijos prašalino nuo vietos nieku neprasikaltusį Sančių mokytoją St. Matijosaitį, o neužilgo potami atstatė K. Merkevičių. Sisi mokytojas Sausio mėnesyje buvo pakviestas Kaunam „Saulės“ mokyklon ir ligi mokslo meto galui sąžiniškai pildė savo pareigas. Dabar, vakacijoms prasidėjus, „Saulės“ valdyba atstato p. Mak. nuo vietos, pasiaikiniusi, buk jo atstatyme jina: nekalta, kadangi Kauno liudies mokyklų direktorius netvirtinas Merkevičius mokytojum, — „Saulės“ valdyba turinti direktoriaus atsiųstą tam tikrą pranešimą, kuriuo jis aiškina, kad p. Merkevičius negalys buti mokytoju-mi. Viskas gali buti, tik man keistai išrodo tas apsiereikšimas, kad „Saulės“ draugijos valdyba, pasikvietusi mokytoją, taip tyčiojasi iš jo.

Nejaugi jina negalėjo pareikalauti, kad direktorius pripažintų Merkev. mokytojum, juk jis jau 10 metų kaip mokytauja ir nieko blogo nėra padaręs? Man regis, kad „Saulė“, mitydama mokyto-jais, nori parodyti savo galybę.

S. K.

(Iš „V. 2.“)

IŠ PASVALIO.

Kauno gub.

Turime senelį vargoninką Nareiką, kurs surinkęs mūsų parapijos jaunuomenę, gražiai pramokė giedoti ir dainas dainuoti. Nuo pradžios turėjo daug vargo, bet užtai dabar ir pačiam ir kitiems gražu pasiklausyti, kaip jo choras gražiai užtraukia: „Lietuva tėvynė mūsų“, arba „Ant kalno karklai siubavo“ ir kitas panašias dainas.

Buvo neseniai mūsų įrengtas vakaras su vaidinimu. Artistai mylėtojai gerai sulosė, žmonių irgi nemažai susirinko, tik dabar iš to vaidinimo priezastinges kijo daug nesmagumų. Pelnas iš vakaro ketino buti atiduotas Panevėžio realinės mokyklos nepasiturintiems mokiniams. Bet pasi-baigus vaidinimui, to vakaro įrengėjas dingo ir niekas ligšiol nežino nei kur jis, nei kur pinigai, kurie per tą vakarą buvo surinkti.

Dabar policija tardo visus prie to vakaro prisidėjusius dėl tų užbiletus surinktųjų pinigų.

A. Lapukas.

(Iš „V. 2.“)

IŠ SKUODO.

Kauno gub.

Reakcijos bangai užplaukus, užsnuo pas mus visas politiskasis gyverfinas; žmonių krutinė, iš-amių įpratusi tvankųj orą gerti, laisvės dienos sveikesnio gaivio truputį paragavusi, dabar vėl po

senovei prislėgta, dusauja po gyvenimo našta. Naujoji politiskoji istaiga — duma, pirmuoju ir antuoju savo gyvavimo metu, gaivino žmones naujas viltis, bet šian-dien ir ji jau užmiršta, išrodo lyg koks paprastas didžponų veimas. Kad bereikėtų kitus atstovus du-mon rinkti, kasžin ar juos kas mūsų kampe berinktų, ir jų darbais nebeinteresuojasi; susipratu-siejie sodiečiai, kurie skaito laik-raščius, dažniausiai sakosi visai neskaityt dums posėdžių aprašy-mų ir laukią, kuomet, dumi išva-tyvus ant „poilsio“, laikraščiai, posėdžių vieton, talpis ką nors naudingesnio. Iš visur girdžiame, kad lietuvių laikraščiai labai ma-žai beskaitoma, — čia Skuode — atbulai: pradedant nuo 1905 m. pareinančių laikraščių skaitlius kas metai auga, ir užvis pakilo šimet; neperdideliame Skuodo valsčiuje parėna ligi 130 ekz. lietuvių laik-raščių; viena tik „Žarija“ nebetu-ri čia skaitytojų: jos parėna tik-tai 1 ekz. ir 5 ekz. vienon knygų sankrovon pardavinėjimui ir tuos tankiausiai neispekra.

Nemažą triliusmą pakėlusios šj pavasarj kalbos įsteigti Skuode vi-dutinę mokyklą, praskambėjo be atbalsio; istikro: „pakilo kaip sa-kalas, nutupė kaip vabalas“, anot priezodžio. Kol buvo Skuode žemi-miečių viršininku Cigleris, jis bu-tuvo pakėlus sumanyimą, bereikalin-gai riogsančiuose grūdų magazinau milžiniškuose muruose įsteigti proginnaziją. Kai kurie, pasiti-tiesių jam buvome nūdiugė, bet, jam išėjus, viskas tuo ir užsibaigė. Šj pavasarj įsikūręs „Saulės“ sky-rus pirmuoju savo idealu pasi-statė įrengti Skuode net ginnazi-ją, bet pašnekėjo ir vėl nutilo, kaip ir pačios draugijos gyvavimas. Ar jeis kada nors saulėtė ir i-mūsų langą? Didelis klausimas. Damazas Treigys.

Berželio 7 d. per Skuodo apy-linkę ėjo baisiausia perkunija, ko-kią jau seniai kas bėpamena. Pa-luknės sodziuje sudegino tulo Mo-tėjausko trobelę ir mirtinai sužei-dė jo pačią. Paduonojus sodziuje sudegino jaują, ir netoli Ilakių — tulo ukininko visą gyvenimą; sudraskytų medžių eibes galima matyti.

Jeriokas.

(„V. 2.“)

IŠ PANEVĖŽIO.

Aplink Panevėžį ramu, tylu, ro-dos kad gyvenimas užmiršo savo bėgį. Niekur negirdėti tų balų ir kalbų, kas buvo girdėta, ir kal-bėta anais metais. Lietuvis čia žymiai platinasi, nors ir sutin-ka daug visokių kliūčių. Žmonių apšvietimas taipgi biškutį slenka pirmyn. Panevėžio „tikrieji ru-sai“ kasžinko nesutaria tarp sa-vęs ir skaldosi. Netoli nuo Pa-nevėžio, Talniuj kaime poselencas (apgyvendintas rusas) Sosnovskis savo žemę pragrėję ir dabar val-džia jo žemę už skolas parduoda, bet jį pirkti tik rusai turi tiesą. Žemės derybos buvo paskirtos du kartu Panevėžio pavieto susiva-žiavime, ir niekas tos žemės nenupirko. Rusai pirkti nenorė, nes sako, kad jie ir nuo tos žemės, kurią dabar turi, nori bėgti. Ru-giai ir vasarą jos laukuose išrodo vidutiniškai. Pievos priežlė nepėrblogai. Lietus palija gana tan-kiiai.

J. Čerkesas.

(Iš „V. 2.“)

IS ZAGARĖS.

Siaulų pav.

Pradžioje berželio parvaziavo iš Anglijos Nariškinas, dvejus metus nebuvo savo dvaruose. Jam parvaziavus, pasiskubino jam į kolas ir N. Zagarės klebo-nas Račkauskas. Užklaustas, ar jau aprinio žmonės apie Zagarę, klebonas atsakė, viskas butų gerai ir ramu, jei ne tos „gaziotos“. „Negerai, sako Račkauskas, pa-darė caras, leisdamas lietuviams spaudą“. Pirma, sako, visai ki-toks buvė gyvenimas. — Kad teip klebono Račkausko buvo kalbėta, turbūt neatsisakys patvirtinti ir buvęs kartus su juo ka-mendorius Steikunas, nors ši ži-

gų duoti žemės pirkti. Pavarasio pradžioje jis ketinęs apdovanoti žmones žemę balandžio ir gegužės mėnesiuose; bet kada šie rimtai pareikalavo jiems duoti žemės, tuomet p. Gnatovskis savo pažadėjimus atstumė net kitiems metams, o šimet žada duoti tik po 100 rublių, bet ir tų, žinoma, niekas negavo, nė negaus. Apgautųjų tokiu budu daugumas susipranta ir iš sąjungos išstoja. Matydamas kuoaikščiauį nepasisekimą, p. Gnatovskis sugalvojo, jog jam dėlto nevyksta, kad jo vėliavą kitataučiai ir rusai netikėliai (suprask inteligentai) prakeikė ir apsmėizė, užtat esą ir jo sąjunga pradeda irti ir griuti. Tokiomis mintimis susikimęs, p. G., suaukęs žiup-snelį savo „juodųjų“, nutarė vė-liavą nugabenti iš Panevėžio į Vil-nių peršventyti. Laimingos ke-čionės!

J. Beparnis.

(Iš „V. 2.“)

IS PUMPENOS.

Pan. apskr.

Siomis dienomis Pumpėnų „Vilniaus Ausros“ apylinkės val-dyba gavo iš Kauno gubernato-rius atsakymą, kad prašymas, kurio buvo maldaujama leisti įtaisyti Pumpėnuose viešąjį kny-gyną-skaityklą, atmetas. Iš istikro nuostabus daktas: apšvie-timo draugija neturi teisės nei knygyno, nei skaityklos turėti. Kam gi tat ir leidziamos draugi-jos, kad joms ginama paskui bu-tytų ką-nors veikti? Juk apšvieti-mo draugija įsikurė ne vien tam, kad žmonėms kur butų progą šviesties... Pasakys kas: „Na, Draugija vis daugiau gali pada-ryti, negu atskiri žmonės“. Taip turėtų buti, bet kartais kitaip matome. Ką gi čia nuveiks ir draugija, jeigu jai visą šį gudžia-ma ir trūkdoma daryti, kas ne-tinka valdžios norams. Maža žmogus tepasidžiausi taip esant ir iš draugijos, kad ji visur pa-zabota.

M. Karalevičius.

IS SAKYNOS.

Siaulų pav.

Nėra, turbūt, niekur tokio tam-saus kampoio kaip pas mus Sa-kynoje. Čia žmonės nedideliu laukia, kaip saulės patekanti, o su-laukę, kaip tikta iš bažnyčios išei-na, ypatingai jaunuomenė, skubiai traukia alaus gerti. Kadangi Sa-kynoje nėra alinės, tat išsineš ant gatvės, ramiai sau lenkia, o išlenkę alutį, traukia tiesiai prie šveptosios monopolio degtinės pa-ragauti. Nes degtinė yra geriaus-šis jų vaistas. Bet pasiulyt ji jiems laikraštį, tai tuojau tave iš-vadina bedieviu, ciciliku, pamažo-nu ir kitais gražiais žodžiais ir dar žada apskusti klebonui. Kam, sako, tie tavo laikraščiai naudingi, — kad aš turiu atliekamą skaitiką, tai nuėjęs pas monopolį, atsigeriu degtinės ir tuokart jaučiu, kad mano širdis pasilinksmina. Teisy-bė, jiems laikraščio nė parodyti negalima, nes nuo tokio žmogaus, kurs laikraščius skaito, jie bėga kaip nuo kokio žvėrio. Degtinė gi jie geria, kol nepapamsta ir ei-na namo, galvoms į triobas dau-rydam. Tačiau jiems nepavyksta namon pagrįsti: pavirsta kur ant kelio ir miega. Atsiranda daug tokių, kurie, radę girtą begulint, apkrausto jo kišenės ir jeigu dar randa kokį skaitiką, tai pašima.

Svieto Parėjunas.

(Iš „V.“)

¶ Pardoe, Pa. Falls Co. prašė, kad nuo darbo 100 prigrūlinčių uniųj kainakasi.

¶ Graceton, Pa. Darbai čia apsisisto. Daug darbininkų yra darbo. Kada pradės vėl dirbti, nežinia.

¶ Luna, O. Varstotuose Erie and Western geležkelio iki šiol dirbo tik pusė darbininkų, nuo perreitos nedėlios pilnai pradėjo dirbti, 3500 darbininkų gavo darbą. Cincinnati, Hamilton & Dayton geležkelių varstotai priėmė prie darbo 2/3 darbininkų ir dirbs 5 dienas sanvairių; pirmiausia dirbo tik 1/3 darbininkų.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IS CHICAGO, ILL.
Pereitą ketvergo dieną Chicago lietuviai atsiveikino su tautiečių dainoriu, Miku Petrausku, kuris išvažiuoja į Europą, tuom tarpu į Italiją.

Ant geležkelio stoties lydėjo Petrauską pulkėlis draugų ir jo mokinių, kurių mokymai jis pasvėntė savo mokslo ir spėkas. Vyriškių neturėjo, bet moterų buvo tik dvi, merginos nė vienos. Argi mūsų dailiosios lyties taip šaltos širdelės, kad net jo mokytinai ne atsiminė savo mokinio? O vienok joms taip lengva buvo nors kokį menką atminimą priimti. Reikėjo tik gero noro ir širdies. To vienok ne buvo. Gal mūsų moterims rodosi, kad apie išvažiuojančius nėra ką rupintis? Jeigu taip, tai sunku joms priešingas nuomonės įkalbėti. Bet liudna, kad iš lietuvių moterų ir merginų atsirado tik dvi supratūsios, kad reikia bent palydėti iškeliaviantį iš Amerikos vieną iš žymėsių mūsų veikėjų. Tikimės, kad mažai tarp lietuvių atsiras tokių, kurie nepriskaitytų Petrausko prie svarbesnių veikėjų. Kas jo svarbūmą nesupranta ir tas pamatys jam iškeliavus.

IS CLIFORD, ILL.
Lietuvių yra čia 30 pavienių. Jie gyvena sutikime, bet ne apšvietime, ne tautiskais darbais ne atsižymi. Laikraščius mazaik kas skaito, daugelis nė ne nori skaityti. Užkalbintas, atsako, jog iš skaitymo nėra naudos, kitas sako, jog negali skaitymo suprasti. Užtai mėgstamųjų kazyras yra daugiau negu skaityti.

Svaiginančių gėrynių ant vietos nėra, trokštanti turi jų iš kitur parsigabenti.

Yra čia vienos anglių kasyklos. Dirba jose ne praeisiai, bet iš kitur pribuvusiam sunku darbas gauti.

Cliffordietis.

IS NEW YORKO.
Jaukas vaikas iš Connecticuto, Stanislovas Parntis ar Prainis turėjo viename New Yorko banke padėtas pinigų, su viršum 700 dolarių. Mandydas apšvietė, atkako New Yorkan ir pinigų iš banko atsiėmė. Turėdamas juos kieniję, išėjo vakare su draugu Banaičiu pavaliešioti į Center parką. Čia parke, matyt užuodę kieniję pinigų, užpuolė 6 plėšikai ir iškrautė kienius abiejų; Banaičiui atėmė 17 dol., o Prantui 785 dol. Paleisti, leidosi vyti plėšikus, Prantis sugriebė vieną plėšiką, bet to turėta peilis, su juom jis ir durė į ranką. Plėšikai pabėgo, o sužeistą Prantį atkako policija, nugalėję ligonbutį. Nežinia dabar, ką vaikas veiks. Gal be pinigų jo nė mergina nenorės.

M. Aitutis.

IS EURECA, CAL.
Gyvena čia būrelis lietuvių, bet prakilnesniais darbais jie ne gali girti. Laikraščius turi tik 3 lietuviai; knygu visai neskaity. Vakarus praleidžia prie kazyrų arba šuklėsė, rėkdamai taip, kad tie baubimai net ariams įgriso. Netruksta ne mustynių, o paskui atseina naktį perleisti poniškoj nakvynę.

19 d. liepos 4 Vincai apvaikščiojo vardu. Čia prasidėjo po kelių kausų ginčai, kurie šio vis karstyn. Išėjo svečiai, bandė pasivaidinti akmenimis ir buteliais, bet pasiskubinę dedės nuvedė akmenų mylėtojus į šaltąją išsiapigioti.

Erelis.

IS PHILADELPHIA, PA.
Darbai eina čia vis dar prastai. Rōds kaip kur pradeda dirbti pilną laiką, bet daugybė žmonių yra

be darbo; kiti jau nuo metų neturi darbo. Ir fermeriai paleido daug darbininkų. Žmonės nežino, kaip ilgai jiems reiks vargti. Lietuvių daugelis maitinasi iš vieno kito. Virių dirbtuvės pradėjo dirbti pilną laiką.

19 d. liepos Lietuvių Gedimino Klubas turėjo pikniką. Žmonių dalyvavo apie 300, bet ir čia ne apsiėjo ramiai. Parko bosas turėjo šaukti net policiją išvaryti žmones, bet jie nenorėjo išeiti, todėl policistai arkliais mindžiojo žmones. Mat įžengimas buvo po 1 dol. Kas atvažiuo iš ryto, gavo alaus, o atvažiuosieji vėliau ir užmo-kėję teigti doliarį, nieko negavo. Gal alaus but užtektų, bet kad tvarkos nebuvo, kiekvienas pats sau alų leido, prie bertainių ir susistumdė. Tik netvarka vaiduš pagimdė.

Philadelphios rytinė miesto dalij susivėrė Lietuvių darbininkų kompanija. Pirmas susirinkimas buvo 12 d. liepos. Susirinkę pradėjo skystiesi, kad gauna negerą mėsą, kad vakar pirkto atsirado kirmėlės. Mat mėsos pardavinės nedėlios buvo uždarytos, tai nedėliai reikia pirkti jau subatų. Lietuviai susirinkę nutarė sutverti kompaniją ir sujungtoms įjiegoms uždėti valgomų, ypač mėsos pardavinę. Pirmam susirinkime sudėję \$140; antram susirinkime jau sudėję iki 400 dol., dabar jau yra 900 dol. sudėta. Ateinančių nedėlios dieną jau pardavinės bus atidaryta. Prie tos lietuviškos kompanijos priklauso 60 su viršum sanarių.

Str.—as.

IS TACOMA, WASH.
Lietuvių yra čia pusėtinai būrelis: 17 šeimynų ir 30 pavienių. Lietuvių supratimas neaugščiau pakilęs. Sutikimo tarp jų teigpi nėra. S. L. A. kuopa laikosi labai silpnai, bet susirinkime 12 d. liepos prisiršė 6 nauji draugai. Taigi mat ir čia kuopa pradeda didintis, nors čianykčių lietuvių daugumas bijosi apšvietimo ir Susivienijimo kaip šėtonas švesto vandens; Susivienijimo sanarius ne vadina kitaip, kaip šliuotarnais. Nieko tame įstabaus nėra, nes apšvietimo priešai nieko ne skaito; jeigu bandytum juos prie skaitymo kalbinti, tai išgirsti tik, ko dar negirdėjai. Daugumas čianykčių lietuvių linkę prie lenkystės ir raugalo. Rodosi laikas jau buty lietuviams traukties nuo lenkystės ir nuo raugalo, o griebtiesi ko nors geresnio, o is to ir patiems ir žmonijai daugiau but naudos.

Darby čia visokių, žmonių be darbo nėra.

Sliuotarnis.

ATIDAI VISU LIETUVISKU ORGANIZACIJU SUVIENYTOSE VALSTIJOSE.

New Haven, Conn., nariai L. Ukėšų Klubas, 19 d. liepos laikė extra posėdį apkalbėjimui reikalo gėlbti revoliucionierių Pauraņę ir apginti nuo caro įtekms Suv. Valst., apie ką jau beveik visi laikraščiai apskelbė, šaukdami prie darbo visus išeivius is po caro tirono valdžios. Susirinkime vienbalsiai nutarė rinkti parašus ant protesto po vadovystė L. U. Klubo, kaip organizacijos daugiausia turinčios susinešim su valdžia. Suvienytose Valstijose ir daugiausia turinčios vilties išlaimėti, ypač dabar prieš rinkimus. Atlikę savo užduotį sulgy mūsų galės, kviečiame visas lietuviškas organizacijas ne gaisyti ilgai laiko ir atlikt tą didelį darbą išgelbėjimo sykį ant visados laisvės darbininkų nuo caro tironybės. O ypatingai šaukiame prie darbo didžiausią organizaciją — S. L. A., kad jos viršininkai išsuntintų kuopoms blankas ir paragytų prie rinkimo parąšų.

Pirmėsdis L. U. K. — Jonas Kuzmickas

Raštininkas — T. Levkevičius.

AR TEISYBĖ LAUKIS RAŠO?

No. 29 "Lietuvos" patilpo Laukio straipsnis, jog parodymai teisėybės ne ginčai, tik faktai reikalig. Viduryje to straipsnio štai kas buvo parašyta:

"Kito jų didelė klaida yra tvirtinimas, buk žmogus neturi jokios valios ant saves ir yra tiesiog maršina valdoma pilvo, sotas pilvas, anot jų, padaro žmogų didvyriu, genijum ir viskuo, alkanas pilvas padaro jį vergu. Jei laikytume pilvą savo dievu, tai ištikro buty. Socialistai jį tiksi, per tai nemato įjiegusių pajiegų veikiančių pas žmogų. Turbut šiūtom pasisiremdamas, Svermickas pataria man, jai aš nenoriu, kad Bagočius

veidmainiantų, duoti kas metas po \$500 jo užlaikymui. (Ištikro, čia p. Svermickas mane pasigavo. To num. laikraščio, kuriame yra šitas išsireikimas, po ranka neturiu; ten gi, kur aš maniau, kad buvo teip išsireikšta, peržiūrėjęs, neradau to, todėl išėina, kad p. Svermickas galėjo to neparasyti ir aš tik svetimas kaltes prisakačiau jam. Surasti gi tą kaltininką besirausiant po lapus laikraščio: "Kovos", Vėnybės Liet." ir "Lietuvos" yra sunkus ir perdaug bergėždis darbas. Nuo to nereikalingo darbo galėtų mane išgelbėti savo kelias žodžias prisipažinti tam, kuris tą pasakė. Ar galii tikėtis jo vyriško atvirumo? Mano pagarba ir broliški jausmai bus jam atlyginimu už tai. J. Laukis. Jis, žinoma, nekaltas, jei teip supranta."

Ponas Laukij, aš melščiau, kad neklejotumėte, ginčy tuščių nevestumėt, bet parodytumėt tikrus faktus, kur ponui Laukiui Svermickas patarė, kokiam laikraščio, kada ir kokiam numerį, nevarant ypatingų polemikų. Jeigu nedaro darys, ponas Laukis liks neteisingu žmogumi?

J. A. Svermickas.

Rodosi metas buty liautiesi tuščių ginčų ir polemikų. Besikreipiant į ypatą, reikia be laikraščio tarpininkystės, ypatai pamokiniam siųsti, nes laikraščiai neužiima atskirų ypatų mokiniams, perkrauti ne ypatų, bet draugijos reikalus. Tą jau laikas būtų suprasti ir prie tų laikraštinių įstatymų taikytis. Tą turėtų suprasti lygiai socialistai, kaip ir jų priešai.

Red.

AR TIKRAS KLAUSYMO ISIRISIMAS?

Kadangi užgimus vaidams L. S. S. ypač ant "Kovos" redaktoriaus metami dabar visoki apkaltinimai, kad jis trumpina arba perkeičia, apdirba atsiųstus jam ypač polemiskus raštus, tai redakcija sako, jog ant toliau neisų polemikų raštai buty taisomi, trumpinami, bet jų ir ne taisys, talpis teip kaip jie parašyti. Bet tasyk į ką pavirsti turėtų laikraščio kalba? Juk ypač mūsų polemistų daugumas, ypač tie, kurie nenori, kad jų raštai ne buty taisomi, trumpinami, nemoka rašyti ir nežino kas tinka, o kas ne tinka laikraščio. "Kova" pati pamatys, kad jos redakcijos pažadėjimas nesiduos išpildyti, nes polemikos redakcijos nepertaisytos pavers laikraštį į besikolijonių šašlavyną.

Tuom tarpu kitų tautų laikraščiai išvengia tuščių polemikų ir besikolijonių. Tokius raštus paraštaisi mėgsta ne mokanti rašyti, o negramatiškai, ne logiškai rašyti kolijonių raštų kitų tautų laikraščiai iš principo ne talpina. Ar teisingai, ar ne teisingai teip dary, apie tai ne kalbėsime, bet kitų tautų laikraščiuose tokių bergėdžių ginčų ir kolijonių polemikų nėra. Ištikro, kas neisimo ko gerai rašyti, to motyvai ir išvadžiojami teigpi tankiausiai šluobuoja, o per tai ir skaitytojams is tokių raštų nauda labai menka.

MUSU POLEMISTAI.

Oi tie mūsų polemistai.... Paskutiniuose laikuose Amerikoje atsirado labai smarkių polemistų netik tarpe lietuviškųjų tautiečių, bet ir tarpe pačių socialistų (jų tarpe socialistų yra daugiau negu tarpe tautiečių. Sutaipint visų polemikų jau nė joks laikraštis ne įstengs. Red.).

Ir ištikrųjų jie moka dailiai polemizuoti; su laikis is jų galės buti kilti vyrai!...

Štai tautiečiai atsizymėjo ištirinėjimas pradilusių kelinų, ir pakelė teip augstai tautos kelinų mokslo!...

Na, argi socialistai gali pasilikti užpakalyje?... Ne! niekad!...

Jie užtai nusidėty prieš socializmo principus, revoliuciją!... Prieš laisvę!... ideją!...

To jie niekad negali padaryti, o ypatingai turėdami dar savo organą!

Ištikrųjų, kamgi jie dar prigulėtų prie sąjungos ir... 25 centų mėnesį mokėty, jeigu reikėtų tylėti?... (Pripildo jie ir kita, išauginti katalikiškame tikėjime, mokyti mylėti visus žmonis su visoms jų dorybėms, įlaidumu, nusizėnimu. O vienok visi mūsų tikėjimo vadai buvo išgamoms, visi, net mūsų dienose (išėmus keis išauklėmus amerikoniško dvasioje) mokinami mūsų didžiausių

Menkas buty klausimas, Kamgi jie buty polemistai, jeigu nemokėty?...

Štai, pirmiausiai mūsų polemistai, galima sakyti milžinai, užgimę Philadelphiaj ir Chicagoj. Dabar, jų yra pilna plati Amerika! Visuose pakraščiuose girdėsi jų dailius giesmių balsai, sumaisyti su nesuprantamais "kosmopolitais" ir "podlecais"....

Teip, teip vyrai polemistai! Žengkite tik drasiai prie savo idejų. "Progresų"... laisvės.... siekių naujosios idejos!... Pirmyn, tik narsiau! Ura!...

Naikinkite savo garsiais balsiniais "kosmopolitus", "buržuus" ir "konservatorius"!

Tepražuva nuo jų griausmingo balso visi mūsų priešai, nenaudėliai, siurbėlės, apgavikai, net ir... pats caras!...

Bet, o ką aš kalbu.... čia juk ne Rusija, caro nėra!?...

Tai menkiekis mūsų polemistams. Jų šviesios akelės ir čia gali atrasti despotus, prispaudėjus, net kosmopolitus.

Na, ir štai tas pats L. S. S. centras, ar ne despotiškas? Argi dar reiki didesnio despotizmo? Su tokiais imperatoriškais akiniais! hu! br!...

Argi ne jis išbudino is saldžių svajonės sapnų mūsų kiltuosius polemistus? Ir dabar dar neduoda jiems ramumo! Su savo balsais akiniais, ir indų šėponis!...

Vyrai socialistai! jus garsieji polemistai! Ar ilgai dar turėsim ant savo sprandų imperatoriškuosius despotus — podlecus?...

Argi negana, ką caras kada tai anuose laikuose ant mūsų viešpatavo? Ir žudė mus Kijevoj, Vilniuj ir Kaune. Kol pagaliaus tapome laimingai atmuši is kraugerių karveivų rankų....

Ir... laimingai atvykome į... šventą, laisvą Ameriką!...

Bet ir čia nori ant mūsų viešpatuoti centralinės pajegos!...

Ne, vyrai polemistai! nesnauskite. Pirmyn prie, valdonus!... Greičiau juos į indų šėp!...

Tik be advokatu! be advokatu! mes patys. Ura!...

Ir kamgi reik, kad jie ant svieto gyventų? Vistik gyvenimas nesudėbėty, jeigu jie ir dingty visai. Ir teip jau jie stovi ne savo vietoje; ir serga tokia liga, kuri nevisiems duodasi lengvai atspėti.

Dėlto, šalin juos! Ura!...

Jie nori apjuodinti mūsų revoliucionierius, kovotojus už laisvę.... O tie juodašimčiai!...

Netiki. Štai dokumentai! štai! Pasizirėkite, biuorybės!...

Ar matote, štai ir laikas nuo... atstovo!... podlecai, šalin juos! Greičiau, greičiau! prie darbo polemistai! Naikinkime imperatoriškuosius konservatorius! O jų vieton su... radikalizmu! Ura!...

Garsiau, garsiau, vyrai polemistai! Ura! ura!... Tegyvuojate! Ura! ura!... Tegyvuojate! Ura! ura!... Tegyvuojate! Ura! ura!...

Teip, pirmyn vyrai polemistai! Dar garsiau rėkit, (bet kur? Juk laikraščiai ir nenorėdami, turi uždaryti špaltas tušioms polemikoms, nes atsirandant jų per daug, neįstengia sutalpinti. Red.).

Stradas.

SAVAS UŽ SAVĄ.

Mums lietuviams viskas, kas lietuviškas, yra dalimi mūsų esybės, ne svajone. Mės džianguimėsi apsirėikimais, kurie mūsų pažymį kiltais žmonėmis bet nuiliudina, kas mūsų žmones žemina, ar vargus ant mūsų užtraukia. Kodėl nevisuose tos pajautos, meilė savo kraujo žmonių apsirėikia? Juk tai, atsitolinimas nuo gamtos!

Galvijai, užuodę savo kraują, riaumoja, kasai keršina. Arkliai savo silpnuosius nuo vilkų gina. Skaudu patėmyti išgamas mus tarpe. Mūsų kaimiečiai gabus, darbus, bet dvasioje nuskrasti, staiga persikelia kur kitur, pasi-vyrę per didmarį; Amerikon patenka tarp apšvietų tautų su kulta kultūra ir apkerinančiais ištobulintais mandagumais; jiems rodesis, kad kiti tautų viskas garbesnis, geresnis negu senoviška, prasta lietuviystė. Mės, kaip tautą, išauginti katalikiškame tikėjime, mokyti mylėti visus žmonis su visoms jų dorybėms, įlaidumu, nusizėnimu. O vienok visi mūsų tikėjimo vadai buvo išgamoms, visi, net mūsų dienose (išėmus keis išauklėmus amerikoniško dvasioje) mokinami mūsų didžiausių

veidony — Lenkų seminarijose istorija ir Lietuvos žemlapis rodo, kad lenkai ryte rijo lietuvių, til jaspingu šturkšum kaimiečių arjom! Tą vargingą ir teisingą, anogelį, bet tikrą tėvynainį, uytintį savo šalį, savo padavimus ir prigimtąjį pobūdį — viltingingi lenkai pavedė sulenkintiems kunigams. Visi gerai žinome, kad perkrikstas arba išgama aršesnis tautos nevidonas negu svetimautis! Lietuvos kunigai, šiek tiek pramokinti, buvo lenkberniais, išgamoms, jie buvo vadais tikėjime, prastų tėvynę mylinčių kaimiečių. Paveizda Lietuvos bajorijos, kunigų buvo svarbiausiu ginklu lenkų ir lenkbernių kovoj su meile, prisišimū prie senovės papročio, kovoj su lietuviyste. Nelygytė kovojė mūsų kaimiečiai atkando dantį ir atsipino savo jausmus, nužudė supratimą, kad reikia gerbti lietuviystę. Ar gali buti nuostabu, jeigu mūsų žmonės štojo užsitikėjimo saviems vadams? Jie pavirto į skeptikus, ant visko beveik vienokiai atsako: "iš to nieko nebus". Nedaug turėjo be tikrųjų kunigų, mažai buvo besirūpinančių ir gerove šalies. Apšvietunai ir bajorai, per gudrią lenkų politiką, tapo atskirtais nuo žmonių! Priviso pas mus apgavikų, o žmonės ne buvo pamokinti kaip nuo any gintis, priešingai, jiems įkalbinėjo: "jai tau rėžė į vieną žandą, atkreipk, tegul rėžė į antrąjį, už piktą atmokėk geria". Žmonės buvo laikomi tam sybį; vietoj juos šviesti, pramanė prajovingas vietas, valdilius, apšėdimo velnio ir tokiu būdu padėjo visokiems svieto pereigoms skriausti mūsų žmonis.

Gaila lietuviškų kunigų. Jie ėjo per lenkinimo girnas nuo pat jaunystės.... Visos augstės vietas buvo lenkų rankose, tik tai atskalanai, atkaklus išgamos gavo privilegijas. Dargi kaimiečių vaikai ne buvo prileidžiami prie mokslo, tik tai prielaižų bajorų vaikai tapdavo kunigais. Sudrėtę lenkystei Lietuvoje, ir ištirkus bajorijai, noroms ne noroms seminarijos tapo atidarytos kaimiečių vaikams. Bet jose kaimų jaunikačiai buvo išjuokiami nuo pirmos dienos ir nepasiekė augstesnių mokslų, turėjo lenkams nusilenkti....

Bet grįžtintis instinktų tvirtėsi už gudriausią vilgi! Jau ir lietuviai susilaukė kunigų tėvynainių!! Viltis yra, kad skaitlius tėvynainių augs ir su laiku musisčiai kunigėliai bus teip geri tėvynainiai kaip lenkų, prancūzų, čekų, vengrų kunigai, kaip žydų rabinai; gins energiskai lietuvištes reikalus.

Katalikystė vienok svarbią lošia rolę Amerikos lietuvių gyvenime. Todėl mums reikia grynai lietuviškų dvasiųjų seminarijų, tėvynainių vyskupų ir Lietuvą mylinčių seminarijų mokiniojų!! Jeigu butume turėję tėvynainius kunigus Amerikoje, argi buty atsiradę savę valnamaniais vadinanti? Vadovai valnamaniai yra geri geriausi lietuviai, bet pakri-gent tarp svetimų, su antra, trečią kęntarte jie dings Lietuvai ant visados. Jų mokinimas, kad bažnyčios ne reikia, lemia mums amžiną žąntą praigaist. Parapijos susiapietus, atsiradus tėvynę mylinčioms kunigams, bus vieta pasidaruoti (Vokiečiai turi visokių tikėjimų mylinčių kunigų, turi turtingas bažnyčias, jie kur kas augščiau už lietuvių stovi, o vienog ir jų eilėse amerikoniško vilnės dar daugiau vokiečių blogo negu mums atgabena. Taigi Amerikoje ne katalikystė prisideda prie svetimtaučių palaikymo. Katalikystė juk visur taikosi prie politiškių sanlygų, ji stoji tvirtų vien pusę; jai palaikymas lietuvištes nerupėjo ir nerupi. Red.).

Tą patį galima sakyti ir apie yvairiausias politiškas ir kitokias, draugystes, išskiriant tautiškas, nekatalikiškas, kurios dabar veikia, kuomet katalikiškosios draugystės miega "septynių brolių miegu". Politiškos draugystės, visokeriopų mokslų skraistės prisidengusios, geros savo vietoje iki kol, bet lietuvištes tiktai šėšėliai ir su antra gentarte dings ant amžių amžinyjų, jei skverbis lietuvių tarpan kaip sandarbininkai amerikinizavimu pasekėjai.

Jeigu turėtume tėvynainius kunigus, visa lietuviška inteligentija eity į katalikiškas bažnyčias (abejotina. Red.). Tautiškos apėisgos gautų šventybės arba akys maulint dvasiskai. Moksliskos pojegos, sutiknė su promiškum stoviu visuomenės, buty pri-taikintos prie tikėjimo ir sunaudotos progresui ir kulturali, (bet ka-

alikiystė visur priešinasi progresui Red.). Prie tokios paveizdingo sandaros apšvietesnių, sakins: Sa-vas už Savą liktusi kunu ir gyventų tarpe mūsų.... Dabargi besidrabstymas purvais ir apsidali anais pludimais t. v. inteligentių su kunigais, abiejų keikimai, norvieni ir kiti keikti moka, naudo negali atgabenti. Jeigu teip vadinami inteligentiai moka kolioti ir plusties, tai ko galima laukti nuo žemiau už juos stovinčių?

Ant pirmo apsipazinimo vis vyrai ir moterys, kurie turi, ai nori turėti pretensiją prigulėti prie inteligentijos, pirmiausiai apkalbi ir apšmeizžia visus savo pažsta mus lietuviškus kunigus, pasiva dina valnamaniais ir jaučiasi iš didus, mokyti, inteligentiški.

Labai, labai apgalėtina me padėtine lietuviystė šioje šalyje! Atsiskyrusi nuo katalikiško tikėjimo frakcija beveik teip fanatiška kaip ir patys tamsunai klerikalai.

Tolerancijos reikia su žiburiu įskoti ir tai negalima rasti. Vietoj auklėti savo įjegas draugisko to nieko nebus". Nedaug turėjo be tikrųjų kunigų, mažai buvo besirūpinančių ir gerove šalies. Apšvietunai ir bajorai, per gudrią lenkų politiką, tapo atskirtais nuo žmonių! Priviso pas mus apgavikų, o žmonės ne buvo pamokinti kaip nuo any gintis, priešingai, jiems įkalbinėjo: "jai tau rėžė į vieną žandą, atkreipk, tegul rėžė į antrąjį, už piktą atmokėk geria". Žmonės buvo laikomi tam sybį; vietoj juos šviesti, pramanė prajovingas vietas, valdilius, apšėdimo velnio ir tokiu būdu padėjo visokiems svieto pereigoms skriausti mūsų žmonis.

Gaila lietuviškų kunigų. Jie ėjo per lenkinimo girnas nuo pat jaunystės.... Visos augstės vietas buvo lenkų rankose, tik tai atskalanai, atkaklus išgamos gavo privilegijas. Dargi kaimiečių vaikai ne buvo prileidžiami prie mokslo, tik tai prielaižų bajorų vaikai tapdavo kunigais. Sudrėtę lenkystei Lietuvoje, ir ištirkus bajorijai, noroms ne noroms seminarijos tapo atidarytos kaimiečių vaikams. Bet jose kaimų jaunikačiai buvo išjuokiami nuo pirmos dienos ir nepasiekė augstesnių mokslų, turėjo lenkams nusilenkti....

Bet grįžtintis instinktų tvirtėsi už gudriausią vilgi! Jau ir lietuviai susilaukė kunigų tėvynainių!! Viltis yra, kad skaitlius tėvynainių augs ir su laiku musisčiai kunigėliai bus teip geri tėvynainiai kaip lenkų, prancūzų, čekų, vengrų kunigai, kaip žydų rabinai; gins energiskai lietuvištes reikalus.

Katalikystė vienok svarbią lošia rolę Amerikos lietuvių gyvenime. Todėl mums reikia grynai lietuviškų dvasiųjų seminarijų, tėvynainių vyskupų ir Lietuvą mylinčių seminarijų mokiniojų!! Jeigu butume turėję tėvynainius kunigus Amerikoje, argi buty atsiradę savę valnamaniais vadinanti? Vadovai valnamaniai yra geri geriausi lietuviai, bet pakri-gent tarp svetimų, su antra, trečią kęntarte jie dings Lietuvai ant visados. Jų mokinimas, kad bažnyčios ne reikia, lemia mums amžiną žąntą praigaist. Parapijos susiapietus, atsiradus tėvynę mylinčioms kunigams, bus vieta pasidaruoti (Vokiečiai turi visokių tikėjimų mylinčių kunigų, turi turtingas bažnyčias, jie kur kas augščiau už lietuvių stovi, o vienog ir jų eilėse amerikoniško vilnės dar daugiau vokiečių blogo negu mums atgabena. Taigi Amerikoje ne katalikystė prisideda prie svetimtaučių palaikymo. Katalikystė juk visur taikosi prie politiškių sanlygų, ji stoji tvirtų vien pusę; jai palaikymas lietuvištes nerupėjo ir nerupi. Red.).

Tą patį galima sakyti ir apie yvairiausias politiškas ir kitokias, draugystes, išskiriant tautiškas, nekatalikiškas, kurios dabar veikia, kuomet katalikiškosios draugystės miega "septynių brolių miegu".

Politiškos draugystės, visokeriopų mokslų skraistės prisidengusios, geros savo vietoje iki kol, bet lietuvištes tiktai šėšėliai ir su antra gentarte dings ant amžių amžinyjų, jei skverbis lietuvių tarpan kaip sandarbininkai amerikinizavimu pasekėjai.

Jeigu turėtume tėvynainius kunigus, visa lietuviška inteligentija eity į katalikiškas bažnyčias (abejotina. Red.). Tautiškos apėisgos gautų šventybės arba akys maulint dvasiskai. Moksliskos pojegos, sutiknė su promiškum stoviu visuomenės, buty pri-taikintos prie tikėjimo ir sunaudotos progresui ir kulturali, (bet ka-

alikiystė visur priešinasi progresui Red.). Prie tokios paveizdingo sandaros apšvietesnių, sakins: Sa-vas už Savą liktusi kunu ir gyventų tarpe mūsų.... Dabargi besidrabstymas purvais ir apsidali anais pludimais t. v. inteligentių su kunigais, abiejų keikimai, norvieni ir kiti keikti moka, naudo negali atgabenti. Jeigu teip vadinami inteligentiai moka kolioti ir plusties, tai ko galima laukti nuo žemiau už juos stovinčių?

Ant pirmo apsipazinimo vis vyrai ir moterys, kurie turi, ai nori turėti pretensiją prigulėti prie inteligentijos, pirmiausiai apkalbi ir apšmeizžia visus savo pažsta mus lietuviškus kunigus, pasiva dina valnamaniais ir jaučiasi iš didus, mokyti, inteligentiški.

Labai, labai apgalėtina me padėtine lietuviystė šioje šalyje! Atsiskyrusi nuo katalikiško tikėjimo frakcija beveik teip fanatiška kaip ir patys tamsunai klerikalai.

Tolerancijos reikia su žiburiu įskoti ir tai negalima rasti. Vietoj auklėti savo įjegas draugisko to nieko nebus". Nedaug turėjo be tikrųjų kunigų, mažai buvo besirūpinančių ir gerove šalies. Apšvietunai ir bajorai, per gudrią lenkų politiką, tapo atskirtais nuo žmonių! Priviso pas mus apgavikų, o žmonės ne buvo pamokinti kaip nuo any gintis, priešingai, jiems įkalbinėjo: "jai tau rėžė į vieną žandą, atkreipk, tegul rėžė į antrąjį, už piktą atmokėk geria". Žmonės buvo laikomi tam sybį; vietoj juos šviesti, pramanė prajovingas vietas, valdilius, apšėdimo velnio ir tokiu būdu padėjo visokiems svieto pereigoms skriausti mūsų žmonis.

Gaila lietuviškų kunigų. Jie ėjo per lenkinimo girnas nuo pat jaunystės.... Visos augstės vietas buvo lenkų rankose, tik tai atskalanai, atkaklus išgamos gavo privilegijas. Dargi kaimiečių vaikai ne buvo prileidžiami prie mokslo, tik tai prielaižų bajorų vaikai tapdavo kunigais. Sudrėtę lenkystei Lietuvoje, ir ištirkus bajorijai, noroms ne noroms seminarijos tapo at

L. TOLSTOI Pragaro Atgijimas.

Vertė Z. A.

— Aš įkalbu žmones, kad reikia žmones paversti mašinomis, nes mašinomis galima greičiau padaryti negu žmonėmis. Ir paverstieji mašinomis žmonės neapkenčia tų, kurie juos apvertė.

— Ir tai gerai! Gi tu? — tarė Belzebulas kelių velniui.

— Aš įkalbu žmones, jogei jų gerovei reikalinga, kad jie galėtų kuo greičiau kilti iš vietos į vietą. Ir žmonės, vietoje pagerinti savo gyvenimą kiekvienam savo vietoje, praleidžia didesnę jo dalį bevažiūdami iš vietos į vietą. Ir labai didžiūjasi galėdami per valandą nuvažiuoti 50 ir daugiau viorštų.

Belzebulas pagyrė ir jį.

Knygų spauzdinimo velnias pasisakė rūpintis, kad kuo daugiau žmonių žinotų visus tuos niekus, kurie yra rašomi ir daromi pasaulyje.

Dailydės velnias pasisakė, kad jis neva paguodamas žmones ir sužadindamas prakilius jausmus, tik tai išgirda jų ydas, išrodydamas jās dailiame pavidale.

Medicinos velnias paaiškino, kad jis įkalbąs žmones kuodaugiau rūpintis savo kūnu. Ir žmonės besirūpindami savo kūnu užmiršta ne tik kitų, bet ir savo gyvenimą.

Kultūros velnias pasisakė įkalbąs žmones, jogei vartojimas visų tų dalykų, kuriuos privedė technikos, darbo padalinimo, kelių, spaudos, medicinos velniai yra dorybė ir žmogui nē maž nebereikia stengtis būti geresniu.

Anklėjimo velnias sakėsi mokas, kad žmonės, patįs budami ydingi, gali kitų žmonių ydas taisyti.

Svaiginimo velnias sakėsi įkalbąs žmones, kad vietoje išsigelbėti nuo blogo gyvenimo pasekmių, pasitengus geriau gyventi, jiems verčiau apsisvaiginti vynu, tabaku, morfina.

Labdarybės velnias sakėsi įkalbąs žmones, kad plėsdami glėbius ir duodami nu-
plėštiesiems žūpsniais jie yra dori ir nebe-
reikalauja tobulinimos.

Socializmo velnias gyrėsi tobuliausiu visuomenės surėdymo vardu kurstąs luomų ne-
apykantą.

Feminizmo velnias gyrėsi dar tobulėsimui gyvenimo surėdymui kurstąs netik luomų, bet ir lyčių neapykantą.

— Aš — įstaiga! Aš — mada! šaukė ir ėypė dar kiti velniai, prisiliaudami prie Belzebulo.

— Nejaugi jums matos, kad aš jau toks senas ir kvailas, kad nesuprasčiau, jogei jei gyvenimo mokslas yra klaidingas, tad visa, kas galėtų mums kenkti, palieka mums naudinga, — sušuko Belzebulas ir nusikvatojo. — Gana! Dėkui visiems — ir suplastėjęs sparnais pašoko ant kojų. Velniai susispietė apie Belzebulą. Vienam gale susikibusių velnių buvo velnias su pelerina, kitame gale — velnias su apsiaustu. Situodu velniu padavė vienas kitam letenas ir pasidarė ratas.

Ir visi velniai klegėdami, ėypdami švilpdami ir oudegas vizgėdami ėmė sukstis ir šokti aplink Belzebulą. Belzebulas gi, išskętes sparnus ir plastendamas šoko viduryje, aukštai išmezdamas kojas. Augštai gi buvo girdėti klyksmas, šauksmas, vaičiojimas ir dantų griežimas.

EMILE ZOLA RYMAS ROMANAS VERSTA IŠ FRANCUZŲ KALBOS

I.
Tarp Pizos ir Čivita-vekkijos traukinys kelis kartus apsisėjo ilgai ir jau buvo apie devinta valanda ryto, kaip kunigas Pierre Froman po varginančios dvidėsimtų penkių valandų kelionės, atsirado, ant galo, Ryme. Su nedideliu tikta čemodanu rankoje, jis lengvai išsėko iš vagono ir pradėjo lįsti per stumdančią jį minią, prašalindamas pristojančius nešėjus; jis skubėjo greičiau pasilikti vienų vienas ir pamatyti miestą. Ir tikta, išėjęs ant Penkių-Simtų plečiaus, prieš vakzalą, jis atsisėdė į vieną atidengtą karietą, kurią ilgai eilė stovėjo palei trotuarą, padėjo šali-
mais savęs čemodaną ir pasakė vežėjui adresu: — Dziulio gatvė, Bokkanera ruma.

Tai buvo pirmadienis, rugsėjo trečia. Dangus buvo stebėtinai skaidrus ir minkštas. Vežėjas mažas, apvalus, su blizgančiomis akimis ir baltais dantimis, nusišypsojo, pažinęs iš kalbos francuzą kunigą. Jis sušvėtė savo liesą arklį, ir karietą, svari ir linksma, panašiai į daugelį Rymo vežėjų karietų, greitai nudarėdavo gatvę. Bet kaip tik jie pravaziavo nedidelį sodną su apstingais žolynais ir atsirado ant Termo plečiaus, vežėjas, su ta pačia šypsa, atsigręžė ir botagu parodė ir griuvėsius.

— Diokletiono pirtis, — pasakė jis iškreip-
ta francuziška tarme, išreikšdamas tuo savo malonę ir norėdamas įtikti kitataučiams, duodantiems gerus uždarbius.

Karieta greitai nuridėjo Tautiskosios gatvės pakalnė, besitęsiančios nuo Vaminalio augš-
tūmų, ant kurių stovi vagzalas. Vežėjas be pertrūkio grįždavo ir, vis tuo pačiu mosavi-
mu, rodė tai į vieną, tai į kitą trobėsį. Toje plačios naujos gatvės dalyje buvo vis nauji namai. Bet vežėjo mosavimai pasidarė ypa-

tingai iškilmingu ir jo balsas, nors truputį iro-
niškas, ypatingai sustiprėjo, kuomet jis paro-
dė, kairėje pusėje į didelį trobėsį, dar šviežią
ir nenustukaturuotą, kuris išrodė milžiniška
akmenine masa, apkrauta skulptura, fronto-
nais ir stovydomis.

— Tautos bankas.
Pierre visa savaitę prieš išvažiuosiant
kiauras dienas praleidavo, studijuodamas Rymo
topografiją, su žemlapiais ir knygomis
rankose. Jis galėjo ir pats viską pažinti, ne-
klaudamas jokių nurodymų, ir vežėjo pa-
aiškinimai buvo bereikalingi. Jį stebino tik-
tai tos netikėtos pakalnės ir kalvos, perker-
tančios nekuriuos kvartalus. Po desinei jis
staiga pamatė didelės žolynų kruvas, tarp ku-
rių stovėjo begalinis geltonas ir plikas namas,
kurį buvo galima palaikyti už vienuolyną arba
kazarmą.

— Kvirinalas, karaliaus rumas, — paaiški-
no vežėjas.

Truputį toliau, kuomet karieta pasuko lin-
kui trikampio plečiaus, Pierre, pakėlęs akis,
pasidarė neįspasakytai linksmas, užtėmijęs
tolumoje aukštai kabantį sodną, ant didelės
ligios sienos, nuo kurios iš skaidrų dangų žiu-
rėjo simetriskas grandiozinis ir stiprus pro-
filius. Ir jis išvydo visą Rymo gražumą, vi-
są puikumą.

— Vila Aldobrandini.

Dar truputį toliau sušvytravo greitai
reginys. Gatvė vėl staigiai pasisuko, ir ant
pačios kertės tamsoje, netikėtai prasimušė
stipri srovė šviesos. Tai buvo baltas plecius,
tartum saulės šulynis, pilnas apakinančių auk-
sinių dulkių; ir tame rytmetiniame žibėjime
kilo į aukštą didžiausia marmuro įiektas, visa
paauksinta iš tos pusės, kurią saulė, per am-
žius maudė savo spinduliuose. Jis buvo nu-
stebintas, kuomet vežėjas pasakė jos vardą,
nes jis manė apie ją visai kitaip.

— Trajana įiektas.

Pakalnės apačioje Tautiskąja gatve pasi-
suko paskutinį kartą. Vežėjas be paliovos
šaukė vis naujus vardus: Kolonno ruma, ku-
rio sodnas buvo apsuptas liesais kiparisais;
Torlonia ruma, daugelyje vietų išgriautas ir
jo medžiaga paimta naujienoms papuošimams;
venecianiskas ruma, didelis ir nupluktas,
su dantuotomis sienomis, su tragiška vidur-
amžinės tvirtovės išveizda. Pierre'o nuosta-
bumas augo nuo nesitiktų reginių. Bet
įspudis buvo ypač stiprus, kuomet vežėjas, iš-
kilmingai ištiesęs savo botagą link Korso, il-
gos ir siauros gatvės, desinioji pusė kurios
degė nuo skaidrų saulės spindulių, tuo tarpu,
kuomet kairioji buvo paunksnė; gatvės gale
žibėjo Liaudies plecius, tartum skaidri žvaigž-
dė; tai, čia, kur buvo Rymo širdis, taip ap-
dainuota ir nurylėta vaikštynių vieta, — čia
stipriai mūsai gyvenimo srovė, čia suteka
visas Amžino miesto kraujas.

Karieta pasisuko į Viktoro-Emanuilo gat-
vę, Tautiskosios tarsi; tievi gatvi senąjį
miestą dalino į dvi dali nuo vieno lig kito
galo, nuo vakzalo lig Archangelo tilto. Kai-
riojoji pusė, apvali išganytojo bažnyčios bo-
nė žibėjo rytmetiniu linksmumu. Paskui, tarp
bažnyčios ir masivinių Altieri rumų, kurių
neišdriso išgriauti, gatvė susiaurėjo, ir jie įva-
žiavo į drėgną, šaltą paunksnį. Bet, iš kitos
pusės, ant plečiaus prieš išganytojo bažnyčios
fasadą, apakinantį saulę vėl pasirodė, tuo tar-
pu gilumoje Arakeli gatvės, apklotos paunk-
sniu, pasirodė saule apšviestos palmos.

— Kapitoliūs, štai, ten! — paaiškino ve-
žėjas.

Kunigas, greitai sujudėjęs, pasilenkė prie-
kin. Bet jis pamatė tikta žalią, plečių, mir-
guojantį tamsaus skersgatvėlio gale. Jį ėmė
purtyti drėbulys nuo tų netiktų permainų
karštos šviesos ir šaltų paunksnių. Prieš Ve-
necianiską rumą, kaip ir prieš išganytojo baž-
nyčią, jam rodėsi, kad visas viduramžių tam-
sumas šaldo jam pečius ir kad paskui, ant
kiekvieno plečiaus, prie kiekvieno gatvės išsi-
plėtojimo, jis tartum vėl grįžo į šviesą, į
linksma į šiltą gyvenimo glamonėjimą. Gel-
tonos saulės spinduliai biro nuo stogu, aiškiai
mirguodami įvairiomis spalvomis. Tarp na-
mų fasadų matėsi siauri, mėlyno ir minkšto
dangaus kaspiniai. Ir ore, kurį jis kvėpavo,
jis jautė kokį tai ypatingą kvapą, neaiškų, lyg
vaisių, kuris didino jo nervišką sujūdimą.

Nežiurint į kreivumą, Viktoro-Emanuilo
gatvė išrodė labai graži dabartinių laikų gat-
vė, ir dar į Pierrą įspūdį, lyg jis būtų dide-
liame paprastame mieste su dideliais trobės-
siais. Bet kaip jis atsidūrė ties kanceliari-
škuoju rumu, Bramanto chef-d'oeuvre, ties
tuo tipišku italų atgijimo epochos rumu, jį
vėl nustebino, ir jo mintys sugrįžo prie rumų,
ankščiau matytų, prie tos nupluktos, kolosal-
iškos ir sunkios architektūros, prie tų didelių
akmeninių masų, primenančių lignončius ar
kalėjimus. Niekuomet jis nebūtų galėjęs
turėti tokio supratimo apie puikius Rymo ru-
mus, be jokios gracijos ir fantazijos, be pa-
puosimo iš oro. Tat, buvo labai gražu, ir,
viską apsvartęs, jis suprato tą grožybę.

Staiga karieta išvažiavo iš truksmingos
Viktoro-Emanuilo gatvės ir pasuko į siauras
gatves, kur su vargu galėjo slinktis pirmyn.
Jis priminė peržiūrėtus žemlapius ir suprato,
kad artinasi prie Dziulio gatvės; jo įsikarsčia-
vės žingeidumas pavirto į kančias, dėl nei-
gėlėjimo pamatyti ir sužinoti visko. Nekantru-
mas, kuris jį apėmė nuo pat išvažiavimo, nu-
stebintas tuo, kad daiktai pasirodė ne tokiais,
kokiems jis juos mintyje vaizdino, dar labiau
suerzino jį, ir pas jį atsirado skaudus noras
tuojau užganėdinti savo žingeidumą. Išmūšė
tikta devinta valanda, jis turėjo užtektinai
laiko, kad nueitų į Bokkanera rumą, — kodėl-
gi nevaziuoti tuojau į klasišką vietą, ant pa-
čio viršukalnio, iš kur matyti visą Rymą,
(Toliaus bus).

Iš visur.

|| Turkijoje, jaunųjų turkų par-
tija jau dabar beveik valdo visą
Europinę Turkiją, o Macedonija
jau veikia visą jų rankose. Jie ma-
no galą padaryti neapribuotai
sultano valdžiai. Monastero ap-
skrityje netvarka didinasi, pereitą
savaitę buvo ir kruvini susirėmi-
mai bulgarų su grekonimis, kuriuo-
se net kelios dešimtys žmonių ta-
po užmuštų. Randas pabugo ir
paliuosavo suareštuotus už prigū-
lėjimą prie jaunųjų turkų partijos
38 kariūmenis oficerius.

|| 23 d. liepos mieste Tabriz,
Persijoje, vėl buvo kruvini mušiai
tarp šacho šalininkų ir revoliuci-
jonierių. Revoliucionieriai apval-
dė gubernatoriaus rumą ir jį pati
paėmė nelaisvėn. Jie paėmė teip-
gi siuntinius maskoliškojo konsu-
liaus ir atsakė juos sugrąžinti.

|| Sveikarijoje, dirbant tunelį per
Alpų kalnus, pramušus darbinin-
kams sieną, išsiveržė vanduo ir
užliejo visą tunelį, darbininkai ne-
spėjo pasitraukti. Prigėrė 25 dar-
bininkai, daugumė italijonai. Mat
kitoj pusėj sienos bota požeminio
ezero ar upės, apie ką dirbanti tu-
nelį inžinieriai nežinojo.

|| Maskoliškojo rando užmanytą
200 milijonų rublių vidurinė pa-
skola, kaip galima buvo laukti, ne
pašiekė. Užsirašymas turėjo pa-
sibaigti 17 d. liepos, bet kad už-
sirašiusių buvo per mažai, tai lai-
ką pailgino, bet iki šiol dar vis
nesurinkta pakaktinai norinčių
duoti pinigų, gal tokių rē ne at-
siras.

|| 24 d. liepos Persijoje, mieste
Tabriz ant gatvių vėl buvo kru-
vini mušiai revoliucionierių su
šacho kariūmenė. Mušiuose tapo
užmuštų 200 žmonių. Revoliuci-
jonieriai gaudina užpuolimais sve-
tintaučius, jeigu Europos viešpa-
tystės ne parems jų kovoj su ša-
chu

|| Maskoliškasis kariškasis lai-
vas Almaz, ant kurio važinėja ant
jurių Maskolijos ministerių pir-
mininkas Stolypin, netoli Gluckstad-
Vokietijos pakrantėse, užbėgo ant
pieskos. Tik atkaklė iš Hamburgo
velkantieji garlaiviai nuo pieskos
jį nuvilko. Almaz su Stolypinu
nuplaukė į Revelį pasitikti Pran-
cuzijos prezidentą.

|| Turkijos sultanas išleido pri-
sakymą panaikinti šnipus ir jų jau
Turkijoje nėra. Ir tame mat Tur-
kija pralenkė Maskoliją. Sulyg
naujos konstitucijos, Turkijos gy-
ventojai tampa paliuosuoti nuo
kanikinimo laike tirinėjimo. Ir tas
pasileikta vien caro valdomoj
Maskolijoje.

|| Vienas Europos konsulus Pa-
namoj gavo žnią, jog užgimė jau
kažtas tarp vidurinės Amerikos re-
publikų: Honduras ir Nicaragua
apreiskė karą Guatemalei ir Sal-
vadorui.

|| Pereitos savaitės pabaigoj
šaurinėję Italijoj siautė audros su
ledais, kurie Ligurijoje, Toskanoj,
Como ir Padua išmūšė javus ant
dirvų. Nuostolius ledų padarytus
skaity milijonais lirų.

|| Berlyne prasidėjo 23 d. liepos
terptautiskasis šokių mokintojų
kongresas. Suvažiavo 500 dele-
gaty iš 14 viešpatysčių; yra teipgi
delegatai iš Amerikos.

|| Berlyne (Vokietijoje) ant gat-
vės likosi drožkos pervaziuotas ir
pavojingai sužeistas 84 metų pa-
garsėjęs sviete dramaturgas, Dr.
Rudolf Genes.

|| Indijose, mieste Bombay, ant
gatvių buvo smarkus susirėmimai
streikuojančių darbininkų su ka-
riūmenė. Vienas darbininkas li-
kosi užmuštas, o 15 tapo sužeisti.

|| 25 d. liepos, netoli Incaudale
Ranch buvo susirėmimas fleksi-
koniškių kareivių su indijonais.
Mušyje 19 indijonų ir du karei-
viai likosi užmušti.

|| 21 d. liepos Sveikarijoje siautė
sniego darganos. Profesorius
Raugemont nuo kalno nupuolė į
slėnį ir užsimušė.

|| Vokietijoje pradėjo rinkti au-
kas dovanai nuo vokiečių tautos
išradėjui galinėio lėkti prieš vėją
orlaivio, grafiui Zeppelin. Mana-
ma surinkti 6 milijonus markių.

|| Netoli Siberijos rubežių 21
d. liepos japoniški kareiviai turė-
jo smarkų susirėmimą su Korėjos
sukilėliais. Susirėmime 50 japo-
niškų kareivių likosi užmušti.

|| Londono laikraščiai garsina,
jog Turkijos kariūmenė traukia

ant Persijos rubežiaus ir Turkija,
pasinaudodama iš revoliucijos, no-
ri apvaldyt visą Urmios apskritį.
Turkai jau įsiveržė į Persiją.

|| 26 d. liepos atkako Paryžių
vokiškas automobilis, dalyvaujan-
tis lenktynėse tarp New Yorko ir
Paryžiaus, amerikoniškasis auto-
mobilis tą dieną tik į Karaliaučių
atbėgo.

|| 26 d. liepos iš Stockholmo
(Švedijos sostinio) iškėlavo į
Revelį Prancuzijos prezidentas,
kur jis susitiks su Maskolijos ca-
ru.

VIETINĖS ŽINIOS.

— Nedėlios vakare, 26 liepos,
10 ar 11 val., pn. 41 String str.
lietuvis Kaz. Petraitis nupuolė nuo
3-čio augšto per langą ir pavojin-
gai apsikūlė. Nėra vilties ant iš-
gijimo. Petraitis buvo užsigręšęs
ir užmigo prie atidaryto lango.
Jis vedęs, turėjo 3 vaikus.

Redakcijos atsakymai.

Siratai. Tas atsitikimas mažai
lietuvių apeinantis, jeigu nē
prasizengėliai, nē užveizėtojas ne-
buvo lietuviai. Laikraščiams pa-
geidaujamos žinios iš lietuvių gy-
venimo; kitas gi jie renka tik
svarbesnes.

Juozapui iš Springfieldo. Iš
korespondencijų atsiųstų be para-
šo ir antrašo korespondentų lai-
kraščiai nesinaudoja. Juk reikalau-
tėtis, korespondentas turi ir
prieš teismą atsakyti, jeigu apkal-
tinimai telpanti būtų neteisingi.
Tamista po korespondencija nepa-
sirašė, todėl ji tūlpti negali.

APGARSINIMAI.

GAMTOS PAGALBA.

Daugelis atsitikimų ligos nere-
ikalauja jokio vaisto visai. Gam-
ta pati išgydo. Teisybė sakant
gamta visuomet yra dideli vei-
kėju, gydytojas tikta prisideda
prie paskubėjimo pasveikimo ir
numalšinimo skausmo ar sustipri-
nimo organų klausymui gamtos
įstatymų. Skausmo ir nykimo li-
gose gromuliojimo organų ligonis
negali laukti. Jis reikalauja gero
vaisto kuo greičiau, tuo geriau.

Geriausias, kokį jis gali rasti, yra
Trinerio Amerikoniškasis Elik-
syras Karčiojo Vyno. Jis padigina
visus organus, kurie yra paskirti
gromuliojimui maisto ir sustiprina
juos. Mechanizmas kuno sugrįžta
prie savo paprastos veiklumo tvar-
kos ir gamta užlaiko jį jame. Kaip
tik noras valgyti nebus toks kaip
vis, arba matys, kad nesijauti ge-
rai, tuojau turi pagelbėti gamtai,
imdamas Trinerio Amerikoniškąjį
Elikysrą Karčiojo Vyno ir gamta
vėl pagelbės tau. Jis duos tau
gryną kraują, stiprius nervus ir
tobulą gromuliojimą. Gaunamas
aptiekose. Juozapas Trineris, 616-
622 So. Ashland Ave., Chicago,
Ill.

rai. Bus skrajojanti krasa, trau-
kimas laimės ir visokių juokų, ska-
rų gėralų ir progų linksmai pasio-
škoti. Muzika p. Jakačio iš So.
Chicago; nuvažiuoti galima 12
gatvės karais, kiek reikia eiti iki
vietai bus parodyta. Kviečia vi-
sus kuoskaitlingiausius atsilankyti.
Komitetas.
Box 635, Wiburton, Okla.

PIKNIKAS.
W. Pullman, Ill. Draugystė
Atradimo Sv. Kryžiaus turės savo
pikniką 2 d. kito mėnesio (Rug-
piučio) Kareckio daržė ant 123
gatvės ir kampo Union Ave.; pik-
nikas prasidės 1 val. dieną. Įėjimas
25c. porai. Muzika bus pir-
mos klasos. Kviečia visus skait-
lingai atsilankyti netik iš Pullma-
no, bet ir iš Chicago.

Komitetas.

Pajieškajimai.
Pajieškau savo brolio Petro
Rupeikos, Kauno gub., Telšių pav.,
Plungės vol., 6 metai kaip Ame-
rikoje, regis pirmiau gyveno apie
Scrantoną, Pa. Jis pats ar kas
kitas teiks duoti žinią adresu:

Tadas Rupeika,
306 Otis Ave., Joliet, Ill.

Pajieškau savo dėdės Vinco
Mockevičiaus, pirmą gyveno St.
Louis. Jis pats ar kas kitas teiks
duoti žinią adresu:
Simanas Pilipaitis,
610 Springwells ave., W. Detroit,
Mich.

Pajieškau savo draugo Jono Le-
kavičiaus, Kauno gub., Šiaulių
pav., Užvenčio parap., Domeikių
kaimo, girdėjau gyvenant Brook-
lyne, N. Y. Jis pats ar kas kitas
teiks duoti žinią adresu:
J. Bajinskas,
216 Cavalry ave., Detroit, Mich.

Jas. T. McDermott
Demokratų Kandidatas į Kongresą nuo 4to Distrikto,
Illinois Valstijos.

Jas. T. McDermott yra jau ir
dabar kongresmanų, bet laikas jo
tarnystos baigiasi šį rudenį ir to-
dėl jis nori gauti nominavimą į
antrą kandidatybę. Nors jis yra
aišrys, vienok geras ir doras žmo-
gus ir kongrese jis balsavo už
šiuos principus:
Už aštunių valandų darbo dieną.
Už sumažinimą stoviosios kareiv-
vijos.
Už padidinimą užlaikymo na-
slėms.
Už padidinimą algų raštinin-
kams krasos.
Už padidinimą algų laikinė-
šiams.
Už laisvą medžiąsių ir tuo-
mi pigesnę laikraštiją.
Už nuostolius katalikų bažny-
čios Filipinose.

Už naujus karo laivus, nes jų
statymas reikiša darbą Amerikos
žmonėms.
Balsavo prieš:
Įstatymą uždraudus.
Leidimą pinigines pagalbos lai-
vams.
Privatinę savinbę telegrafinių
įstaigų.
Visas priemones tiesioginiu ar
aplinkiniu būdu pritariančias tru-
stams.
Jis prielankus:
Valstybės taupymo bankams.
Pagerinimui kelių ir vandens
vagy.

Užbaigimui ir apsaugojimui
Amerikos girių.
Judinamai skalei palaikėjybės ir
įplaukimo mokesčių, teip kad tur-
tingieji galėtų panešti dalį tautos
išdavimų.
Leidimui Panamos kanalo
Amerikos darbininkams, dirbant
astonias valandas per dieną.
Todėl lietuviai demokratai pri-
valo balsuoti už jį, jeigu nori tu-
rėti kongrese atstovą, kuris remia
visi pamintus dalykus. Pirmųjų
rinkimų diena bus 8 rugpiučio
(August), todėl toje dienoje visi
pirvalo balsuoti, jeigu nori pasta-
tyti savo kandidatus ant tiketo.
Primename balsuotojams, kad ši-
tie pirmieji rinkimai yra svarbes-
ni ir už antruosius. Čia per ši-
tuos pirmuosius rinkimus yra pa-
statomi kandidatai atstovybei par-
tijos principų. Kuri partija ne-
pastato savo kandidato, toji jo ir
neturi ir per antruosius rinkimus
ji jau balsuoja tik už kitų partijų
kandidatus. Iš šito yra aišku,
kad pirmieji rinkimai partijų rei-
kalams yra svarbesni už antruo-
sius rinkimus, todėl kiekvienas,
kam rūpi jo partijos reikalai pri-
valo balsuoti per šiuos pirmuo-
sius rinkimus, 8 d. rugpiučio.
Lapkričio mėnesyje rinkimai tik
patvirtins ar atmes jų išrinktus
kandidatus.

Pajieškau savo sesers Marcelės
Montvilaitės ir savo dėdės Stani-
slo Montvilo, abu iš vienos vie-
tos, Kauno gub., Panevėžio parap.,
Rozalino vol., Zamantiškio sod.
Jie patys ar kas kitas teiks duoti
žinią adresu:
Ignotas Montvilas,
Box 635, Wiburton, Okla.

Pajieškau savo draugo Jono
Liepio, su kuriuo daugiau kaip
metai gyvenome drauge; paeina iš
pikniką 2 d. kito mėnesio (Rug-
piučio) Kareckio daržė ant 123
gatvės ir kampo Union Ave.; pik-
nikas prasidės 1 val. dieną. Įėjimas
25c. porai. Muzika bus pir-
mos klasos. Kviečia visus skait-
lingai atsilankyti netik iš Pullma-
no, bet ir iš Chicago.

Komitetas.

Pajieškajimai.
Pajieškau savo brolio Petro
Rupeikos, Kauno gub., Telšių pav.,
Plungės vol., 6 metai kaip Ame-
rikoje, regis pirmiau gyveno apie
Scrantoną, Pa. Jis pats ar kas
kitas teiks duoti žinią adresu:

Tadas Rupeika,
306 Otis Ave., Joliet, Ill.

Pajieškau savo dėdės Vinco
Mockevičiaus, pirmą gyveno St.
Louis. Jis pats ar kas kitas teiks
duoti žinią adresu:
Simanas Pilipaitis,
610 Springwells ave., W. Detroit,
Mich.

Pajieškau savo draugo Jono Le-
kavičiaus, Kauno gub., Šiaulių
pav., Užvenčio parap., Domeikių
kaimo, girdėjau gyvenant Brook-
lyne, N. Y. Jis pats ar kas kitas
teiks duoti žinią adresu:
J. Bajinskas,
216 Cavalry ave., Detroit, Mich.

Ant Pardavimo.

DU PUKIS FLATAI ANT
RANDOS "LIETUVOS" RE-
DAKCIJOS NAMUOSE.

Du pukas, po 7 raimus, flatai
ant išrandavojimo "Lietuvos"
redakcijos namuose. Situose fla-
tuose daktarai nori turėti 3 rui-
mus savo ofisui ir mokėti už
juos pusę viso flato randos. To-
dėl, kur nedidelė šeima, gali
drasiai nusisamdyti visą flatą,
pasilikti sau 4 raimus, o 3 rui-
mus parsamdyti daktarui ant
ofiso, kuris užmokės pusę flato
randos. Flatai puikus, štymu
apsildomi, elektrika ir gazu ap-
šviečiami, visada yra šiltas ir
šaltas vanduo ir tt.

Dr. J. KULIS
Tel. 1532 Vardas
Lietuvių Gydytojas ir Chirurgas.
3255 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų.
Tęsiasi tur didesnę praktiką ir gydo pasiekusią
visokias ligas, visų rūšių, ir pasiekusią
visų rūšių ligas. Daro operacijas pasiekusiai.

Marė Laukienė
Atsakanti Akusherka
3252 S. Halsted St. Chicago, Ill.
Telefonas Vardas 2266
Duoja visokias rūšių ir geriausias pagalba moterims
jų ligose. Pasiekusiai atlieka darbą prie
gimdymo ir išašturi atskandant po gimdymo. Ošma
ir gyvenimas Ošmavakio namuose 3252 S. Halsted St.

Naujas Išradimas
Sustiprinamasis ir užtikrinamasis plaukų
Tobulėjimas plaukų žmonių, ypač moterų
plaukus, sukuria silpnus plaukus
gali būti traukiami laisvai. Visokios in-
formacijos dykai. Arisomus žiūrėti reikis ta-
lyti (Jedam) (Jedam) (Jedam).

REIKALINGAS

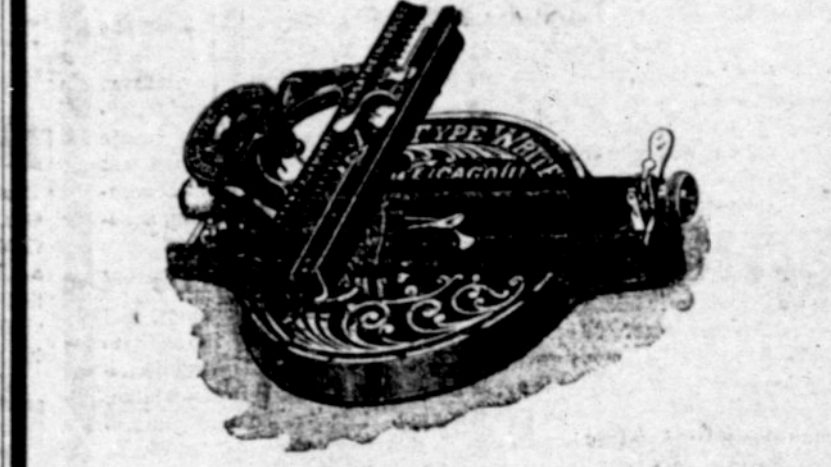
Yra tau mūsų No.3 KATALIOGAS
didžiausias lietuviško kalboje ir
bus nusistatęs dykai kožam kuris
prisiųs savo tikrą vardą, pravarde,
adresą ir porą maršų. Raigins
25tas tūkstantis pasiekusiu su
pareikalavimu. 64 dideli puslapiai.
JAME TELPA teisingi aprašy-
mai apie suvirs 200 visokių kuni-
kų nesveikumą, vyrų, moterų ir
vaikų. Išaiškina pradžia, priežastis
ir pasekmes ligų ir pasako kokias
gydymo naudoti. Telpa paveik-
slai ir prekės visokių naujaujų
electro-gydančių aparatų, Robe-
rinių daiktų, Magišų Aparatų,
Drukuojamų ir Rašomų Mašinų,
Stereoskopų ir Jena Paveikslų,
Armonikų, Koncertinių, Britvų ir
daugel kitokių kožam reikalingų
daiktų. — John L. Bagdzinas, Prp.

JOHN'S SUPPLY HOUSE
PILSEN STATION, CHICAGO, ILL.

Dr. O. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS—Kampus 31 ir So. Halsted gat.
(Gyvenimas virš aptikimo.) 30 CHICAGO, ILL.

DRUKUOJAMA MAŠINA

The Odell No. 4

ODELL TYPEWRITER yra viena iš geriausių pigių drukuojamų mašinų. Ji drukuoja telp gražiai, kaip mašina už \$100.00. Visa mašina pilnė, o raldės varinės, išleitos ant pilnėnio volo. Visos didesnės ir mažesnės, su visokiais rašikliais ženklais ir numeriais. Ji niekad negenda, nes nėra kam joje pagesti. Ji gali laikyti 100 metų, arba ilgiau. Drukuoti su jaja gali kiekvienas žmogus, net ir mažas vaikas, jokio mokslu prie jos nereikia. Jos sistema telp paprasta, kad kiekvienas pašėms ją į savo rankas, iš pirmo syklo supras kaip su jaja drukuoti. Jeigu nori turėti drūtą, pigę ir gerą mašiną, tai pirk ODELL TYPEWRITER, o niekada nesigalėsi. Šių mašinų kainos buvo \$20.00, vėliau buvo \$15.00, o dar vėliau \$10.00, o kad mes jų išpardavėme didelę daugybę, tai gaunam nuo fabriko pigesnę kainą, ir dabar jas parduodame su prisitimu po \$6.95. Su gražia audimo apvilta skrynelė \$8.95. Su gražia skuros apvilta skrynelė \$9.95.

Pingus siunčiant adresuokite:
A. Olszewskis
3252 S. Halsted st. Chicago, Ill.

Kataliogas Dykai!

Amerikan Drukuojama Mašina turi 73 raldes, didesnę ir mažesnę, galimas drukuoti visokius ženklus, gretas ir gretas kaip su geriausia mašina. Visur parduodama po \$10.00, bet mano kaina tik \$7.00, su metaline skrynelė \$8.00. Laikau teipgi visokių siurbtinių ir aukštesnių prekių, muzikalių instrumentų, skustuvų, revolverių, aliuminų, guminių spaudiklių, kibidinių žibintų, popierų, gramofonų, visokių knygų ir t. t. Kas priisus už šio katalogo, apsiūsi dykai didelį Nr. 3 naują katalogą. Užtikrinu, kad mano prekės yra pirmos rūšies, o kainos pigesnės kaip kitur. Užsakymus įlaunūsi greitai į visus kraštus suvienytą Valsitį, Kanados ir Anglijos. Mano adresas: K. Vilkevič, 112 Grand Street, Brooklyn, N.Y.

SVEIKATA IR LAIME

COLLINS
NEW YORK
MEDICAL INSTITUTE

Reikalauk ir skaityk naujai išleista knyga „Vadovas in Sveikata“

Su daug svarbių, naujaujų aprašymų, apimanti reikalingiausius dalykus, kurie suteikia sveikatą ir laimę!
SZITA KNYGA PARASZYTA DAKTARO E. C. COLLINS, naujausia jos dabartinė laida, su daug pridėjimu ir išaiškinimu apie visokias ligas, kaip būti sveiku, nuo ligų apsisergeti, išsigdyti ir akyvu paslaptys žmogaus gyvenime, kaip ir pastoti laimingų; pripildyta papildinant su viršum 200 lapu kitu DAKTARU SPECIALISTU, COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTO ir išleista.

Šitoj knygoj rasite visokių ligų vardus, kaip jos prasideda ir kaip jas greičiausia galima pergaleti, aprašyta vyrų ir moterų visokios ir lytiškos užkrečiamos paslaptingos ligos.
Vadovas in Sveikata plačiai aprašo smagumą, ir paslaptis, atidengiant ženybinio lytiško gyvenimo susitukimę ir kaip moket apšvesti, kad būtų laimingų. Lygiai daug pamokinių jaunimui, kad per lytišką išdymą nepasigadyti, nenuplūgti protiškal, lytiškai ir ant sveikatos.
Kiekvienas skyrius šios knygos yra žingeldus. Sergantiems mės rodiame skaityti apie Dispepsiją, Reumatizmą, Plaučių ligas, Širdies ir Inkstų, Kepenų, visokias Vyrų ir Moterų ligas. Kuriam rupi sveikata ir laimingas gyvenimas, tegul pasiskubina tą knygą, „VADOVAS in Sveikata“ parsitraukti, nes netrukus ir ši paskutinė spauda tarp 3 milijonų lietuvių tuojaus išsisklaidys. Tą knygą reikalinga turēt kiekvienoj šeiminoj ir pavienios ypatomos.
NORS PASKUTINĖS LAIDOS DAUG TUKSTANČIŲ EGZEMPLIORIŲ ATSPAUSTA IR TA KNYGA KAŠTUOJA 45 CENTUS, bet kad ji išduota visuomenei, tai kiekvienas apturės ją **dovanai**, kuris tik atsiųs 10 centų markės už prisitintą ir savo aliskai parašytą adresą „VADOVAS in Sveikata“ gaus tą knygą, kuri jau daug gyvasčių išgelbėjo ir gero padarę už tai ji ir naudinga visiems.

RAŠYK TUJAU, KADANGI IR ŠITA PASKUTINE LAIDA NETRUKUS IŠSIBAIGS.
VISA ADRESUOT:
The Collins New York Medical Institute,
140 W. 34 st.,
New York, N. Y.

Serganti Vyrai!

Jauni ir pusamžiniai Vyrai, kurie kenčiate nuo Ligų—Nenusimin- kite! Prasidrasinkite! GELBEKITE SAVE!

Atsišaukit pas mane! Eik ten kur busi sąžiniškai gydomas ir tapsi greitai SVEIKU. Čėdysi laiką ir pinigus eidamas pas Dr. Tillotson. Roda Dykai!

Būtinai ir kitoki nesveikimai yra išdėdomi trumpam laikui — bėgy kelių dienų, su mano originališkų gydymu. Atskandant priekintais, yra tai greičiausias būdas ant svieto įsiegimui nuodugno išgydymo. Netrukus laiko ir nerizikuok savo sveikatos klausimas ro. dos aptikorus aris savo draugo. Jeigu tamista nėsi jo atskandū gėdymu, tai gali būti tikras, kad tušis tą ligę per savo visą amžių ir visados atgabus tamistai neialing ir susikrim- tingą. At išgydėmus tūkstantis tokių tų dēto, kad turis ypatingą žomę gydymą.
Užsikimėmus arba užsikimėmus varpos skyfūfū. Nedaro skurimo kaip ligal tamista kreuti nuo skurimo varposkyfūfū, ir uždūriat kiek daktarų tamisę priegro ir sorvėdžio, mano gydymas tamistą tikrai išgydyt. Prie mano gydymo nereikia jokio piasūymo. Mano gydym- mas yra geriausias ant visos pasaulis, be jokio skausmo ir prašalina nesusveikumą ant visados.
Kraujo Užnuodijimas (Syfilis arba Francas). Jeigu vartojai nuodugno vaistus ir tebeturi skausmus, skaudulius (ronas) burnoje ir gerklėje, ronas aris praturkimas ant lile ko- kios dalies kūno, tai tas yra kraujo užnuodijimas, kurį gali išgydyti Dr. Tillotson. At jeikan susikimėmus išgydymų ligų prašalintiame pasijūsi. At išgydėmus grynai tavo kraują ir pra- šalinti iš viso kūno ypačius mokytojus ir suodas į trumpėjį laiką ugnį kas kitas kitų kokioj dalyj pasijūsi.
Guzdofos ir susilaukę gyvulos. At išgydau tokių padėjimų gyvul be nuostros laiko, be jokio skausmo ir ant syk. Mano gydymas prašalina visokius ligotas padėjimas, pagamina pling bėgim kraujo, sugrąžina tamistai greitai normalizaciją sveikatą ir tvirtumą. Skausmai visai pranyksta.
AŠ IŠGYDAU KADA KITIEMS NENUSISEKA.
At taipgi išgydau trumpam laikui visas ligas, kurios apširėtikis tarp jaunų, senų ir pus- amžių vyrų.
Pasirūdavimas ir egzaminas dykai. Visų aliskauk šlaptybę. Jeigu busi po mano gy- dymu, niekas mēšnos kodēi. At turis tam tikrą gydymą kožam ligal.
\$10.00 VERTES X-RAY EGZAMINAS DYKAI.
Vyrai, mananti apširėti, privalo atsišaukti pas mane ir paskutini egzaminui, idant iš- tirti ar yra tinkami apširėdimui ar ne. Kitęgy gali but kune koki ligi, kuri kliudytų teisin- gam gyvenimui apširėdimams.
Jeigu tamista turi koki nesusveiką padėjimą kuse, pasiantį nuo peredugno gamtos tiesų, kaip tai, žagimoi savyt, tai neimėgink užsikūpti šovne, nes žemėvė tūtai guboti ligal įstaiti šaknis giliau ir giliau į kūną, o tada tavo sveikata galutinai sunyks.
Atsišauk dėl egzaminų! Dr. Tillotson ošys ir užsikūptink sau, kad esi tikas apširėdimui.
EGZAMINAS IR PASIRUDAVIMAS DYKAI
Nereikauju pinigų dėl pradėjimo gydymo. Jeigu nogali atėti pas mane, tai reikyk.

DR. TILLOTSON, 91-93 E. Washington St., CHICAGO, ILL.

VALANDOS PRIEMIMO: nuo 10 ryto iki 4 po pietų, ir nuo 6 iki 7 vakaro. Nedėliomis ir šventadienim nuo 10 ryto iki 1 po pietų.

50,000 KNYGELIŲ DYKAI PER PAČTA PASLAPTINES VYRŲ LYGOS

Šitoje knygoje telpa daugelis pareiklų ir tapeti yra lietuviško kaitinū senų ir jaunų vyrų, kurie kenčia lytiškais nusilpėjimais, patirtojų vyrų su- mo, neriziskas lygas, kraujo užnuodijimą, inkstų su- narių puilavimą ar triperio skilvius, inkstų, kepenų ir puslės lygas. Šita knyga jums išaiškina, kaip nuo jų galime išsigdyti namieje greitai ir pasiekusiai. Rašome pacientams jų pačių kalboje. Rašyk mums Lietuviškai.
RODA DYKAI. Urdėtikos valandos nuo 9 iki 5; nedėliomis nuo 9 iki 12.
DR. JOS. LISTER C.
40 Dearborn Street. La. 8 CHICAGO, ILL., U. S. A.

Pirma Lietuviška Banka Amerikoje
Ir Didžiausias Ofisas
Szifkorcziu ir Pinigu Siuntimo
3252 So. Halsted St., kampas 33čios, Chicago, Ill.
A. OLSZEWSKIS, Savininkas.

Banka.
Šioje bankoje kiekvienas lietuvis gali gauti pasiskolinti pinigų pirkimui namų, lotų ar farmų už prieinamą procentą ir ant lengvų išmokėsčių. Teipgi kiekvienas lietuvis gali čia pasidėti savo pinigus kada nori ir atsiimti kožname laike. Už sudėtus pinigus ši banka moka 3% ant metų.
Šioje bankoje yra geriausiai ir saugiausiai įtaisytos skrynelės (boxai) pi- nignų užkavojimui, prie kurių nē ugnis, nē vagis negali prieiti. Skrynelės yra parsamdomos žmonėms po \$3.00 ant metų.
Pinigų Siuntimas.
Šita banka išsiunčia į srietą daugiau pinigų negu kokia nors kita banka. Per čia siunčia pinigus ne tik lietuviai, bet ir amerikoniai ir kitos tautos, ir ne vien aplinkiniai, bet atvažiuoja net iš kitų miesto kraštų čia pinigus siųsti, todėl kad šios bankos siunčiami pinigai greičiausiai nučina.
Šifkortės.
Šitoje bankoje talpinasi agentūros visų laivinių kompanijų. Čia galima gauti šifkortes ant kiekvienos linijos į kur tik nori išvažiuoti ar atvažiuoti. Šif- kortėjų prekės čia tokios pat kaip ir pačių kompanijų ofisuose. Čia kožną dieną galima gauti laivų išvažiuoti į kraują; o daugiausiai laivų išplaukia subatomis, tai iš Chicago reikia išvažiuoti ketvergais.
Real Estate.
Šita banka parduoda namus, lotus ir farmas. Jeigu manai ką nors pirkti mieste ar kitur, tai pirmiau dasižinok apie parduodamas vietas ir jų prekes šioje bankoje.
Ko tik reikalauši, čia viską gausi.
Jeji reikalauji pirkti namą, lotą ar farmą — čia juos gausi.
Jeji reikalauji jų nupirkimui pinigų — teip-pat čia gausi.
Jeji nieko nenori pirkti, bet nori savo pinigus nuo vagies ir ugnies apsau- goti — tai pasisamdys už \$3.00 šioje bankoje skrynelę, o nē vagis nē ugnis prie jų neprieis.
Nori važiuoti į kraują ar savo gimines iš krajaus pargabenti, — kreipkis į čia, o gausi geriausia šifkortę.
Nori pasiųsti pinigus į kraują, — siųsk juos per šią banką, o greičiausiai ir saugiausiai nueis.
Ant galo, kokių tik nori knygų — ir tas visas čia gausi.
Gyvenanti kituose miestuose teip-pat čia gali viską gauti per susirašymą, kaip tai: šifkortes, pinigų pasiuntimą ir bankon pasidėjimą. Turi kelis dolerius, nori juos sutau- poti (užčėdyti), prisiųsk šiton bankon pačto money orderiu, o gausi nuo mūsų bankinę knygelę ir visą reikalingą informaciją.
Rašydami su bent kokiais reikalais visada adresuokite šiteip:

A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

"LIETUVOS" AGENTAI	C. Kavalius, 19 Harrison St. Philadelphia, Pa.	M. A. Ignatius, 1028 So. 2nd St. Pittsburgh, Pa.
Baltimore, Md.	Montello, Mass.	Jonas A. Ignatius, 46 So. 22nd St. Scranton, Pa.
Onas Zelvis, 711 W. Lombard St. Diemedis, 521 Columbia Av. Vm. J. Mo... S. E. cor. Sharp and Camden Str. I. Luis, 521 Lombard St. L. Gawlis, 1834 N. Castle st.	Box 621 Jurgis Tumosa, Millinocket, Me.	Joe. Petrlikas, 1514 Ross Av. So. Boston, Mass.
Brooklyn, N. Y.	Minersville, Pa.	N. Gendrolius, 224 Athens st. Shenandoah, Pa.
I. Fromces, 73 Grand St. A. Dirzuaitis, 97 Grand St. Han. Rinkavicius, 73 Grand St.	Box 11 Jonas Banis, Mt. Carmel, Pa. F. Baubonis, 136 So. Locust St. New Britain, Conn.	Andrius Mačis, 138 S. Main St. Turner Falls, Mass.
Cleveland, Ohio.	New York, N. Y.	K. P. Simkonis, Box 617 Waterbury, Conn.
Povil. Stukis, 6524 Forman av.S.E. Elizabeth, N. J.	M. J. Cheponis, 21 Pleasant St. And. Jasinskis, 217 Ferry St. New Haven, Conn.	Jonas Žemantauckas, 39 W. Porter St. Westville, Ill.
Em. Bočkus, 211 First St. E. St. Louis, Ill.	Newark, N. J.	W. S. Kreivėnas, Juozas Slikas, Worcester, Mass.
poz. Rainis, 452 Collinsville, Av. G'berton, Pa.	A. Staniulis, Newark, N. J.	Antanas Bernotas, 12 Harlem St.
Ambravevičius, Box 4, 82 Jackson st.		